

486155

BCU Cluj-Napoca

 BCPER202305536

203

Scalpelu'
 REVISTA C.U.A.S. DIN INSTITUTUL DE MEDICINA
 TIMISOARA

486 155

SUMAR :

- IN EXCLUSIVITATE
 PENTRU SCALPELU'

• REVOLUȚIE A EPOCII CONTEMPORANE
 TIMIȘOARA - PREZENT, TRECUT, VIITOR

- OSAKA '70

BCU Cluj / Central University of Cluj

- TRIBUNA PĂRERILOR

- SYRINX

- FESTIVAL NAȚIONAL
 AL ARTEI STUDENȚEȘTI

- UMOR

- VARII ▲

Nr. 1017 Fi
 Exemplu legal

ANUL III. Nr. 12-13 1970

SCALPELU'

REDACTOR ȘEF : STUD. HACICHIAN GH
REDACTOR ȘEF ADJ. : STUD. FURNICA CR.

REDACTIA

- CONF. ESTERA GORO , ASIST. M. LĂZĂRESCU
- STUDENȚII : FL. MICLEA , NEGRUȚIU L.
H. CRIȘAN , I. RAB
- SECRETAR : C. VÎRVEȘCU
- GRAFICA : STUD. I. SZUCSIK , L. RITLI

In exclusivitate pentru „SCALPELU”

O REVOLUȚIE A EPOCII CONTEMPORANE

de MIHAI BĂRBULESCU — „ECHINOX” — Cluj

Trăim o epocă nemaiîntlnită în istorie, unică printr-o serie întregă de aspecte. Existența paralelă a două orânduirii sociale, extraordinara dezvoltare a științei mondiale, factor de progres, dar, într-un anume fel și de permanent pericol pentru umanitate, nu pot să nu influențeze conștiința oamenilor în plin secol al vitezei. Întrebarea „Quo vadis, homo?”, pe care trebuie să și-o pună orice om, se referă la destinele acestei lumi, la viitorul și la drumul pe care-l alegem. Nu încape nici o îndoială că în această privință știința și tehnica impun lumii contemporane o anumită cale și un anume ritm al progresului.

Dezvoltarea științei, în toate domeniile și în permanență, strecoară, voit sau nu, în orice mințe omenească întrebarea: în folosul cui se face această dezvoltare; ce înseamnă această dezvoltare pentru individ, pentru cele două sisteme sociale actuale, pentru viitorul lumii în ansamblu. Încercînd o asemenea împărțire a problemei, cu unele riscuri, vom trata prin prisma fiecăreia dintre aceste trei categorii (individ - sisteme sociale - umanitate), însemnătaea revoluției științifice și teoretice.

Considerăm individul — un om oarecare, din orice țară, deci din orice sistem social. În mod natural, pe orice om îl interesează în viața de toate zilele cum, cît și cu ce mijloace muncește. Există, credem, două elemente primordiale pe care individul și bineînțeles, o dată cu el și societatea, le-au observat și urmărit în orice descoperire și invenție tehnică: a) ușurarea muncii, în sensul puterii fizice depuse și a timpului de muncă prestat și b) calitatea și cantitatea produsului obținut. De la descoperirea morii de apă și pînă la descoperirea laserului, ca să nu exemplificăm decît cu

extremele, omul a urmărit continuu cele două laturi. Omul dorește invenția, dorește tehnica superioară la locul său de muncă, fiindcă, menținerea posibilității de a munci este încă o condiție vitală a individului.

Să ne gîndim că luddiții au văzut un pericol, real sau imaginar pentru individ, în mașinism. Și dacă astăzi, într-o fabrică automatizată 5 indivizi înlocuiesc munca de 500, ce se întîmplă cu păstrarea locului de muncă pentru 495? Iată ce scrie o revistă franceză: „1) Robotii suprimă 35.000 slujbe pe săptămînă. 2) Un vas poate traversa Atlanticul fără un om la bord. 3) 25 de persoane sînt de ajuns pentru a fabrica toate becurile electrice folosite în S.U.A. Aceste trei realități pun o problemă înspăimîntătoare: omul riscă să devină inutil? (Ancheta „Cît produce lumea? Cît consumă omul?”, *Almanah Știința* 1967, p. 53). La prima vedere s-ar părea deci că descoperirile științei și tehnicii, tot mai rapide și mai uriașe pe măsura înaintării în timp, alungă omul de la munca sa. Aceasta este însă o vedere simplistă asupra problemei mecanizării și automatizării, este o judecată a individului și nu o putem accepta ca judecată asupra viitorului omenesc. Se uită aici un factor esențial și anume acela al schimbării ponderii meseriilor și ocupațiilor în catalogul lor, mereu incomplet, prin apariția altor și altor profesioni, al schimbării raportului dintre timpul afectat muncii și cel afectat necesităților spirituale, etc.

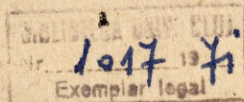
Fapt este că munca omului, munca fizică în special, este azi incomparabil ușurată, fie chiar față de nivelul de la începutul secolului. Ceea ce este realmente o problemă a individului în fața apariției a noi și noi mașini, a noi procese tehnologice, este a-

cea a capacității sale de a le stăpîni, de a le conduce. Muncitorul secolului XX este forțat să aibă un înalt grad de calificare. Acest lucru nu-i este pretins în societatea care îl obligă să lucreze la o anumită mașină. Vața îi impune mai mult decît pînă acum o instruire permanentă. Munca muncitorului capătă tot mai mult un conținut creator. „Vremea în care valorile materiale se crează cu mîinile se apropie iremediabil de sfîrșit. Vine o epocă în care munca manuală va fi exclusă din procesul de producție și va constitui o chestiune de distracție și artă. Problema nu se află, — teoretic vorbind — nici în lipsa și nici în excesele forțelor de muncă, ci în organizarea potrivită sau nu a societății. Omul se află deasupra creației sale (mașinile) numai în ce privește capacitatea creatoare și faptul că este accesibil procesului de construcție. De aceea folosirea tradițională a omului drept forță de muncă devine treptat o frînă în calea forțelor de producție și constituie și o risipă a capacității umane. /Sociologul Ota Klein/ Cehoslovacia/, interviu din *Almanahul Știința* 1967, p. 57./

Nu este un secret pentru nimeni că raporturile dintre om și tehnică s-au schimbat, că, într-adevăr, individul ocupă o poziție nouă față de unele, în cadrul forțelor de producție. Dar în noile raporturi cu tehnica modernă, cu mașinile ce-l înconjoară din toate părțile, individul riscă uneori să fie strivit de tehnică, să piardă componenta sa umanitară. Fiindcă, din păcate, un anume fel de civilizație se mai poate întîlni azi, oricît de paradoxal pare, mîna în mîna cu incultura.

De la un aspect al existențialismului și pînă la mișcările studentești din Franța, în parte, in-

(continuare în pag. 2)

dividul se opune pericolului de-zumanizării. În legătură cu „revolta” studenților francezi. Jean Lecerf vorbește despre dificultatea „de a găsi un plasament, pe care fiecare îl merită, de a fi nu numai un consumator, ci și o ființă umană completă.” (cf. Valter Roman, *Teorii neocapitaliste și realitatea contemporană, Analele institutului de istorie a partidului*, nr. 5 (1968), p. 99). Ne declarăm de acord cu cele spuse de exploratorul Thor Heyerdahl: „Problema centrală a secolului XX o constituie, după părerea mea, faptul că omul modern a izbutit să transforme lumea fără a fi capabil să se schimbe îndeajuns pe sine. Noi am realizat mașini mai eficiente... dar n-am ameliorat structura noastră fizică și nici, în măsura cuvenită, caracteristicilor noastre spirituale...” (Interviu în *Almanahul Științei 1967*, p. 189). Este adevărat. Dar este adevărat și că nu-l putem obliga pe individ să renunțe la Homer, Bach și Gauguin în exclusivă favoare a muzicii electronice și întru contemplarea capodoperelor pictate de roboți.

Implicațiile sociale și politice ale revoluției înfăptuite sub ochii noștri în știință și tehnică sînt, din motive cunoscute, unele în socialism, altele în capitalism. În țările orînduirii socialiste, dezvoltarea științei și tehnicii, pusă pe baze noi, s-a făcut în ritmuri și cu rezultate nebănuite cu câteva decenii în urmă. „Construirea socialismului — orînduire socială superioară a omenirii — se înfăptuiește pe baza științei celei mai înaintate, a folosirii legilor obiective de dezvoltare a societății; în această constă esența superiorității societății noastre socialiste” (Nicolae Ceaușescu, *Expunerea cu privire la îmbunătățirea organizării și îndrumării activității de cercetare științifică*/ prezentată în sesiunea Marii Adunări Naționale — 20-22 XII. 1965/, București, Editura politică, 1965, p. 6) Dezvoltarea unei baze materiale adecvate pentru cercetările științifice se îmbină armonios cu aplicarea cuceririlor științifice și tehnicii în practică, cu dezvoltarea contractelor internaționale, cu colaborarea dintre savanții lumii. Marele avantaj al socialismului față de capitalism în acest domeniu, este posibilitatea existenței în fiecare din țările socialiste a unei conduceri unice a muncii de cercetare științifică și tehnice din țara respectivă, posibilitatea concretizată în România prin Consiliul Național al Cercetării Științifice.

Țările dezvoltate ale sistemului capitalist dispun de o bază materială foarte puternică pentru cercetarea științifică. În ultimii ani, în S.U.A. s-au cheltuit pen-

tru cercetarea științifică 4,6% din venitul național, adică de 2,5—3 ori mai mult decît în toate țările Europei occidentale la un loc (Valter Roman, *Revoluția științifică și tehnică și implicațiile ei asupra dezvoltării sociale contemporane, în Lupta de clasă*, nr. 1 (1967), p. 104). Marile companii și trusturi sînt interesate să aloce fonduri uriașe cercetării științifice, pe ale cărei roade pun stăpînire, monopolizîndu-le.

Revoluția științifică și tehnică în capitalism prezintă aspecte contradictorii în ceea ce privește rezulta ele pentru nivelul de trai. Deși este știut că într-o serie de țări capitaliste dezvoltate, cu o tehnică avansată, nivelul de trai este printre cele mai ridicate din lume, totuși, la Congresul Federației Internaționale de Automatizare, ținut la Londra în iunie 1966, toți specialiștii prezenți erau de acord că prin automatizare se mărește șomajul și presiunea masei de șomeri asupra patronilor (cf. interviul luat academicianului Aurel Avramescu, „*În perspectivele automatizării*”, *Almanahul Științei 1967* p. 53). Este zguduitoare declarația unei femei americane reprodusă la 9 iunie 1962 în „Chicago Tribune”: „Automatizația i-a tras familiei mele o lovitură nimicitoare. Nu știu dacă ne vom putea reveni vreodată. Poate că noi sîntem țărîna peste care se invirtesc roțile progresului.” cf. Sergiu Fărcașanu, *America la ea acasă*, București, Editura pentru literatură, p. 75).

În legătură directă cu problemele legate de revoluția științifică și tehnică, de înfăptuire concretă a acesteia în cele două sisteme — capitalist și socialist —, în legătură cu viitorul omenirii, au apărut în ultimii ani, în rîndul sociologilor burghezi teorii despre societatea „consumului”, despre societățile „industriale” și „post — industriale”, teoria „convergentei” spre o „societate industrială unică”. Reprezentanții acesteia din urmă, Rostow, Buckingham, Sorokin, R. Aron, Duverger, Fourastie, Tinbergen, vorbesc despre realizarea, prin industrializare, a unei „societăți intermediare” socialismului și capitalismului, iau în considerare, exagerînd, „apropierile reciproce” a celor două sisteme. Desigur există diferențe de vedere în rîndul celor amintiți. De pildă, dacă Aron vede această apropiere mai mult din partea socialismului spre capitalism, Duverger consideră că în timp ce socialismul merge spre o „liberalizare” — capitalismul merge spre socializare. (Valter Roman: *Teorii „neocapitaliste” și realitatea contemporană*, p. 90/

Unii sociologii apusenii și americani, Ruchy, Ralf Dubs, Herbert Marcuse, își dau seama că

„convergența” nu trebuie exagerată. Evident, adepții teoriei convergenței exagerează asemănările dintre cele două sisteme, ba chiar încearcă să pună semnul egalității și între fenomenele negative petrecute în societățile industriale capitaliste și socialistă, dar în același timp, unele aspecte ale problemei puse de ei sînt reale.

Întrădeavăr, după cum spune Valter Roman: „... Nu putem fi de acord cu teza că dezvoltarea industrială, avînd asemănări reale în ambele sisteme, ar duce la idealuri, la concepții comune des o ume, la sisteme social-politice identice.” *Teorii „neocapitaliste” și realitatea contemporană*, p. 95/, dar, fapt este că, conform aceluiași autor, revoluția socialistă și cea științifică au loc concomitent / și nu întîmplător se petrece acest lucru / — ele fiind „două laturi care se condiționează reciproc, ale aceluiași proces istoric de ascensiune...” *Revoluția științifică și tehnică și implicațiile ei asupra dezvoltării sociale contemporane*, p. 96/

În ce privește teoria „societății consumului”, unii sociologi americani consideră că mărirea forțelor productive duce la o „obsesie a consumului”. În fond, necesitățile omului cresc mereu, pe măsura creșterii consumului, iar reacțiile împotriva „civilizației de consum” se datorează faptului, după „Le Monde”, că „prioritatea dezvoltării economice asupra tuturor celorlalte valori umane duce la înstrăinare și dezamăgire...” / Valter Roman, *Teorii „neocapitaliste” și realitatea contemporană*, p. 97/

Cert este că societatea capitalistă industrială, cu toate realizările e remarcabile din unele domenii, în domeniul social este profund inumană, prin șomaj, prin resurgința zilei de mîine, prin scumpete etc.

O imitație contemporană de prim ordin a revoluției tehnico-științifice este legată de caracterul viitoarelor revoluții socialiste în țările capitaliste dezvoltate. Desigur, în aceste țări, față de Rusia anului 1917 și celelalte țări azi socialiste, de la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, situația este mult schimbată. Altele vor fi sarcinile specifice în domeniul dezvoltării industriei, a agriculturii, în problema alianțelor. Aceste țări vor intra în socialism avantajate față de actualele țări socialiste, avantajate într-o serie întregă de aspecte, de la industrie dezvoltată și pînă la posibilitatea de a folosi experiența altora pe drumul socialismului.

(continuare în pag. 3)

Privind la scara întregii umanităţi, trebuie să spunem că revoluţia tehnico-ştiinţifică din zilele noastre nu reuşeşte, cu toate realizările ei grandioase, să acopere realităţi triste. „Două treimi din omenire suferă de foame”. O lapidară constatare a preşedintelui „Asociaţiei mondiale de luptă contra foamei” — Josue de Castro./ cf. *Almanahul Ştiinţei 1967*, p. 60/ Ştiinţa cere, este adevărat, sacrificii. Dar ce s-ar întâmpla oare, dacă la întrebarea în legătură cu necesitatea exploatarea cosmosului, cele două treimi din populaţia globului ar răspunde „NU” ?

Şi să nu uităm apoi că împotriva umanităţii întregi, a celei trecute, prezente şi viitoare, se îndreaptă acel copil — monstru,

născut în ultimele răcnete ale ştiinţei şi tehnicii — războiul termo-nucle-*r*.

Foamea şi războiul, aceste două plăgi ruşinoase pentru secolul vitezei, ar fi desfiinţate ambele printr-o singură lovitură — distrugerea maşinilor de război ce implicat ar fi urmată de o mişcare grandioasă a investiţiilor. Distrugerea bombelor, a submarinelor, avioanelor şi rachetelor militare ar fi o împotrivire cuceririlor ştiinţei ? Dimpotrivă, ar elibera o mare parte din căutările acesteia de pe drumul distrugerii, canalizându-le spre adevăratele interese ale omenirii. Ştiinţa va rămâne un far călăuzitor omenirii şi după ce se vor verifica practic cuvintele lui John Bernal: „Capitalismul a făcut posibilă ştiinţa, ştiinţa face ca orînduirea capitalistă să devină de prisos...” cf.

Vater Roman, *Revoluţia ştiinţifică şi tehnică şi implicaţiile ei asupra dezvoltării sociale contemporane*, p. 106/.

Revoluţia ştiinţifică şi tehnică pusă în folosul lumii întregi va crea „creiere electronice” care pot „gîndi” şi „crea”. Niciînd maşinile nu vor prelua funcţiile sociale ale omului, niciînd nu se va produce o revoltă a maşinii asupra creierului uman, o dominaţie a maşinii asupra omului, pentru că omul este Creatorul.

Şi dacă vreodată Pămîntul se va răci, există deja imaginată posibilitatea mutării lui într-un alt sistem solar, cu ajutorul unui brîu de propulsii care să înlăntuie ecuatorul. Aceasta înseamnă, în ultima instanţă, o ştiinţă şi tehnică mai presus de interesele unor naţiuni sau sisteme, o ştiinţă şi tehnică în slujba umanităţii.

Din concluziile Simpozionului internaţional asupra transplantelor de organe

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Madrid 1969

S-a propus creerea unui organism central european „Eurotransplant”, care să coordoneze standardizarea laboratoarelor imunologice angajate în serotipificare pentru cazurile de homotransplant.

Sub aspect deontologic, toţi participanţii au fost de acord că un om în viaţă este liber să cedeze unul din organele sale duble. Ideea vânzării de organe a repugnat în general, instinctiv, tuturor; totuşi nu s-a exclus pentru viitor posibilitatea de a apărea o posibilitate de vânzare şi indemnizaţie controlabilă legal. Toţi participanţii au subliniat necesitatea a se stabili cu certitudine moartea donatorului (în cazul în care transplantul se face de la un cadavru). De asemenea, toţi au fost de părere că riscurile intervenţiei trebuie acceptate de receptor.

Participanţilor la simpozion li s-a înmînat spre completare un chestionar în 8 puncte care solicită opinia medicilor într-o serie de probleme ca :

- decizia testamentară privind transplantul în raport cu opinia aparţinătorilor defunctului;
- respectarea conferinţelor religioase şi a oamenilor care în viaţă se opun ideii de transplant;
- părerea asupra unor posibile transplantate de testicole, ovare, sau de masă encefalică, parţial sau total etc

Secţiunea juridică a simpozionului s-a izbit evident de dificultatea stabilirii morţii. „Omul nu moare într-o clipă, după cum nu se naşte

într-o clipă”, semnala dr. Seles Vágnez. Dat fiind că, de la zi la zi apar date noi care fac ca încă să nu se cunoască nici-un semn precis şi definitiv al morţii clinice reuniunea s-a abţinut de a formula în concluzii o definiţie legală a morţii. Diversi participanţi au încercat diverse definiţii. Prof Lopez Gomez crede a fi descoperit o metodă simplă sigură şi rapidă pentru determinarea morţii investigînd mediul (alcalino-acid) al conjunctivei. Totuşi principalul cuvînt l-au avut neurologii. Dar s-a convenit că şi moartea neurologică trebuie decisă de către un neurolog, un electroencefalografist (specializat în problemă) împreună cu „medicul familiei” şi ţinînd seama de tehnicile pe care legea le pretinde.

Problema stabilirii morţii a preocupat cel mai mult pe participanţi şi a rămas totuşi cea mai nebulos formulată S-a hotărît totuşi că e necesară unificarea şi coordonarea mai multor criterii (clinice, legale, neurologice, E.E.G. şi deontologice) pentru ca diagnosticul de moarte să fie pronunţat. S-a insistat foarte mult asupra importanţei E.E.G. în stabilirea diagnosticului de moarte.

S-a discutat despre transplantele de cord (pe care temă au dialogat şi s-au confruntat şcolile din Cape Town, Paris şi Hanston) despre transplantul de rinichi, pulmon, ficat, pancreas şi intestin.

S-a format o comisie pentru studiul bazelor pentru un anteproiect de lege asupra transplantelor.

Un diagnostic postum

de prof Dr. E. PAMFIL

Uneori, întrebările clinice pe care și le pun psihiatrii, nu-și primesc răspunsul în planul în care sînt formulate.

Imi amintesc de o întâmplare de la începutul carierii.

Era în secția mea un bătrînel enigmatic și surizător. Inclasificabil, dar atît de omogen și egal cu el însuși încît știam că așteptarea noastră și discreția lui, va tranșa într-o zi diagnosticul.

Dar a fost nițel altfel.

Într-o dimineață l-am găsit adormit pentru totdeauna. Fără nici un epilog decît un voluminos caiet de notițe și texte cifrate sub pernă.

Nu știuse nimeni de el. Și cheia textului a rămas nelămurită

Din loc în loc, titlul scurt „fabule” — în rest, scrisul greu vizibil sugera fluxul unui jurnal.

Într-o seară de gardă, am descifrat cîteva pagini pe care, le-am descoperit mai tîrziu într-un dosar îngălbenit în care le uitasem.

Iată acest îndepărtat mesaj care și-a pierdut de mult și identitatea autorului și pe ceea a adresantului.

Privighetoarea dădea un concert.

— „Și eu aș cînta la fel dacă aș avea cioc”, zise broasca.

Morala: tăiați pliscul privighetorilor!...

★

Mielu, a văzut un lup împăiat.

— „Asta e autentic?” A behăit interogativ micul ierbivor.

Nu, e doar o piesă de muzeu...

Uf, credem că e cel din fabulă.

Morala: Miei! să nu citească La Fontaine.

★

A fost odată un elefant de sticlă. La o reprezentare de circ s-a spart.

Morala: nu călcați pe cioburi de elefanți.

★

Era odată un elefant cît un șoarece.

Morala nu poți fi elefant decît pe cont propriu.

★

Doi elefanți vorbeau despre farfurii zburătoare.

Morala: vezi că există...

★

— Cît face un elefant foarte mare plus unul mic de tot?

Răspuns: doi elefanți mijlocii.

Morala: elefanții au tendințe de egalitate.

★

Un hipopotam credea că e Dumnezeu.

Morala: animalele voluminoase se socotesc absolut mari.

★

Era odată un elefant chior.

Zicea: „cu un singur ochi, lumea-mi pare mai bună”

După o vreme, și-a scos și celălalt organ optic

Morala: Optimiștii n-au nevoie de ochi.

★

În sec. al XIX-lea, omul descinde din maimuță. În sec. XX, el este egal cu ordinatorul. În sec. XXI, omul e o corcitură între orangutan și mașina electronică

Morala: fiecare secol se justifică cum poate.

Manuscrisul cu sute de pagini a dispărut și el, între timp, fără urmă.

Asta e toată povestea.

Simpozionul internațional de psihiatrie „Londra 1969,,

Sub titlul „Uzul și abuzul psihiatric” s-a ținut în noiembrie 1969 la Londra un simpozion internațional organizat de asociația mondială de psihiatrie. În alocuțiunea sa Lopez Ibor președintele Societății mondiale de psihiatrie a spus:

„Este imposibil a se stabili ca o logică științifică, frontierele alienației mintale”... În prezent există o tendință de a se abuza de psihiatrie, de a se include în cîmpul său tot ceea ce e rău, de la răufăcători la cei ce cad în disgrăție sau criminali. Psihiatria ar trebui să se delimiteze cît poate; deși o locuință precisă e imposibilă.

Se constată un mare abuz de antidepresiune. În schimb se constată o colaborare insuficientă între psihiatri și medicii de medicină generală. Iată și cele 3 concluzii de dr. H. G. Welton, care a încheiat lucrările:

1) În Facultățile de medicină ar trebui să se renunțe a se mai propaga ideea că suferințele psihiatrice urmează a fi diagnosticate prin excluderea oricărei infirmități „fizice”. Trebuiește subliniată tot mai mult ideea că într-un dg. medical să fie luați în considerare factorii fizici, psihologici și sociali împreună.

2) Unii profesori ai facultăților de medicină minimalizează caracterul personal al pacienților lor. Ei acordă cea mai mare importanță analizelor de laborator și tehnicilor impersonale de tratament. De aceea, ar fi bine ca tinerii medici să fie orientați către un cît mai apropiat contact direct cu bolnavii și să cunoască problemele relației — medic — pacient.

3) Trebuie combătută atitudinea negativă a unor studenți priuitor la psihiatrie. Științele comportamentului — psihologic și sociologic — trebuie să fie pentru student la fel de importante ca și anatomia; iar psihologia trebuie considerate pe plan de egalitate cu medicina și chirurgia.

TRIBUNA PĂRERILOR

de Dr. Mircea Lăzărescu și Cristian Furnică

Din dorința de a stabili un dialog deschis și sincer între corpul didactic și marea masă a studenților din institutul nostru, revista „Scalpelu” a inițiat ancheta de față în rîndul cîtorva din figurile cele mai proeminente de cadre didactice din institut, adresîndu-le trei întrebări:

1. Care este după părerea Dvs. rolul (rostul) cursului vorbit?
2. Considerați că studenții trebuie sau nu să ia notițe la cursuri?
3. Cum procedați ca să treziți interesul studentului pentru curs și implicit dragostea lui pentru specialitatea, respectiv disciplina pe care o predată?

Sperăm ca scopul pe care ni l-am propus să nu fie infirmat de realitate, iar pentru aceasta promitem cititorilor noștri că în unul din numerele viitoare ale revistei, să reluăm ancheta dar în sens contrar, de la student la dascăl.

Dar iată răspunsurile culese de realizatorii anchetei.

Prof. dr. Eugen Adam Clinica I Chirurgică

1. Cursul vorbit, cursul expus ex cathedra este elementul de bază, firul conducător al învățămîntului medical.
2. Studenții trebuie să ia notițe la curs cu condiția ca aceasta să fie astfel expus încît studenții să-și poată nota cele expuse. Cursul expus nu trebuie să fie nici dictat, dar nici expus prea repede sau dezlînat, sărîndu-se de la o idee la alta.
3. Mă străduiesc să predau un curs viu, cu permanente referiri la cazurile prezente în spital în acea perioadă. Studenții ce audiază cursul sînt externi și pot face astfel legătură dintre cele expuse și cele ce vîd la patul bolnavului. Asistenții trebuie să participe și ei la cursul catedrei și să-și dirijeze stagiul practic în concordanță cu aceasta.

Prof. dr. Eduard Pamfil Clinica psihiatrică

1. Dacă între cursul vorbit și cel scris nu există identitate, cursul vorbit — sau mai bine zis cursul trăit — este o ocazie de antrenament intelectual și de comunicare afectivă între profesor și student.
2. Dacă studenții știu să ia notițe, trebuie să ia notițe. Notițele nu sînt un act mecanic de stenografie ci sînt un sprijin mnezic.
3. Mă forțez să nu spun niciodată lucruri pe

care le-am mai spus în alte cursuri; să inventez de fiecare dată o altă formă de expunere.

Profesor Zolog Nicolae Clinica Oftalmologică

La disciplina de Oftalmologie există la dispoziția studenților material scris, necesar studiului. Cursul vorbit trebuie să prezinte altceva decît reproducerea noțiunilor din cursul scris. Personal am prevenit totdeauna studenții că ceea ce le voi vorbi la curs va cuprinde doar unele din problemele pe care le voi pretinde la examen. La curs dezvolt problemele care mi se par mai importante. Prin important înțeleg însă nu numai ceea ce tînarul medic va trebui să știe să aplice singur la părăsirea facultății. Dacă aș ține un curs în primul rînd despre aceste cunoștințe „barem minim” (care de altfel sînt dezvoltate la lucrări) cursul ar fi plictisitor și nu și-ar justifica suficient rostul. La începutul cursului anunț studenților, care sînt marile probleme ale specialității pe care chiar dacă ei nu le vor trata practic va trebui să le cunoască. Medicul trebuie să știe de exemplu că, glaucomul este cauza nr. 1 a orbirei în toate țările civilizate, că 25% din copii se nasc cu tulburări de refracție, că tulburările oculare dependente de patologia vasculară și de diabet devin tot mai frecvente prin pielungirea vieții oamenilor în general și a diabeticilor în special, le comunic de asemenea că operația de cataractă se face în prezent aproape fără nici un risc precum și faptul că oftalmologia colaborează strîns cu alte discipline ca neurologia, internele. Dintre aceste mari probleme, la curs, mă opresc mai mult asupra problemelor mai dificil de înțeles, asupra aspectelor mai noi și mai subtile. Nu mă sfiesc să le dau detalii de microscopie electronică atunci cînd e necesar să înțeleagă un proces. Problemele mai simple și cele ce le pot studia fără dificultate din cursul scris, le abordez doar în lecții de sinteză sau sub forma unor scheme generale. Mai cred că, acest curs expus are rostul său nu numai prin datele ce le aduce ci și prin viziunea personală și mereu reînnoită a profesorului ce predă.

2. Da, studenții să ia notițe la curs, dar nu urmărind buzele profesorului și notînd tot. Ei să-și noteze schemele de sinteză, sursele de informație. În rest, să încerce să înțeleagă problemele expuse.

3. Încerc să trezesc interesul studenților subliniind gravitatea problemelor de patologie ce le expun.

(continuare în pag. 6)

Prof. Dr. Stefan Gavriilescu
Clinica I medicală

1. Pornesc de la părerea că în nici un caz, cursul predat de la catedră nu poate epuiza materia. Cursul expus poate da studentului unele note explicative. El poate să prezinte studenților felul în care cel ce predă vede anumite probleme din cadrul disciplinei sale. Părerile personale, ale profesorului, în anumite domenii nu pot și nu trebuie elucidate. De aceea cursurile expuse pot fi inegale. Tocmai de aceea am ținut ca la materia pe care o predau studenții să aibă la dispoziție un curs scris. În plus, cursul predat poate fi ținut dacă studenții nu au în prealabil o informație de bază. La curs, studentul vede cum se desfășoară raționamentul clinic al cadrului didactic ce le predă. În cursul vorbit, pun accentul pe unele probleme de diagnostic și tratament, încerc o concretizare practică a noțiunilor generale scrise.

2. Mă simt mai bine când studenții nu iau notițe pentru că atunci sint mai convinși că sint atenți. Mă străduiesc să captez atenția studenților asupra importanței unor probleme și asupra raționamentului clinic. Luarea notițelor de obicei sustrage atenția. Însăși activitatea de a nota tot și a scrie mereu ține mai mult de stilul școlii medii și nu al universității. O anumită notare este totuși necesară, deoarece la cursul vorbit se spun și lucruri care nu sint spuse în cursul scris.

3. Personal nu știu prea bine dacă reușesc să trezesc în suficientă măsură interesul și dragostea studenților pentru materia pe care o predau; m-ar interesa opinia lor. Cred că pentru ca un curs să atragă atenția și să pasioneze pe student trebuie să fie foarte bine pregătit și să sublinieze mereu importanța practică a celor expuse.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prof. Dr. Gh. Tănăsescu

Consider că menirea cursului expus este în primul rînd stabilirea unei strînse interrelații dintre student și profesor; interrelație în care ambele părți sint angrenate în aceeași măsură în vederea aceluiasi scop. Datorită acestui fapt e o mare greșeală ca dascălul, omul de la catedră, chemat să trezească interesul și dragostea studentului spre o anumită ramură a științei medicale, să se transforme într-un magnetofon, ce debitează capitol cu capitol o anumită disciplină.

Rolul sau mai exact rostul cursului, cred că ar fi mai degrabă trasarea liniilor directoare, prezentarea în ansamblu a materiei pe care studentul urmează să o aprofundeze prin studiu individual.

Mă întrebam dacă este necesar ca studenții să ia notițe la curs! Evident, dar aceste notițe nu trebuie să constituie o reproducere pe hîrtie, ad literam, a cursului expus ci doar jaloane pe baza cărora studentul urmează să-și făurescă, aceasta bine înțeles prin studiu și experiență: propria sa imagine asupra tabloului științific ce i se oferă.

Cred însă că pentru realizarea unui atare deziderat ar fi necesar ca un profesor să aibe doar zece pînă la cinsprezece studenți.

La cea de-a treia întrebare vă voi răspunde cît se poate de simplu: Caut să mă apropiu cît mai mult de student. Caut să fac să dispară bariera rigidă ce-l desparte de multe ori pe student de profesor. În ce privește secretul unui curs cu adevărat eficace și în același timp și

atrăgător, eu cred că e următorul: mai întii trebuie să priceapă dascălul ceea ce expune, iar doar apoi studentul.

Într-adevăr cite odată e destul de dificil să realizezi un curs într-adevăr valoros, trebuie însă să te străduiești.

Catedra de Morfopatologie
Prof. Dr. Leonida Georgescu

Cursul expus are mentrea de a aduce în atenția studenților sinteza unor probleme revizuite și actualizate din domeniul specialității respective și de a dezvolta gîndirea logică prin precizarea interrelațiilor dintre cunoștințele căpătate la alte discipline înrudite. Recepția înlăturării și corelării noțiunilor și fenomenelor de către studenți trebuie să se facă chiar în cursul expunerii orale. Această gimnastică mentală o consider foarte utilă deoarece îl pregătește pe student pentru practica medicală în care raționamentul rapid la patul bolnavului, pe baza cunoștințelor asimilate îl orientează spre un diagnostic clinic cit mai corect.

Cursul trebuie să reflecte experiența profesională a cadrului de pregătire și să accentueze pe parcurs aspectele esențiale pe care studentul trebuie să le puncteze în caietul de notițe.

Notarea tuturor noțiunilor expuse, idee cu idee, rămîne o muncă mecanică care după părerea mea este nefolositoare și chiar dăunătoare, deoarece revizuirea noțiunilor pentru asimilare, lasă lacune serioase în înțelegerea proceselor și-și pune amprenta în memorizarea statică a noțiunilor.

Consider că importanța cursului oral va crește considerabil dacă studentul va cunoaște în mare, printr-o lectură prealabilă, problemele ce urmează să fie tratate și dacă expunerea este materializată pe tot parcursul de planșe, diapozitive, filme, etc. legate de subiectul abordat.

Un curs trebuie ținut cu convingere, pasiune și cu siguranța exactității predate. Astfel privity cursul oral va constitui o permanentă legătură spirituală și de emulație reciprocă între student și profesor.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Conf. Dr. Andrei Mirza

1. Cursul vorbit are rolul de a prezenta studenților noțiunile elementare în concepția modernă corespunzătoare progresului actual în teoria și practica specialității predate.

Este firul conducător în aprofundarea studiului individual.

2. Notițele studenților luate la cursul expus sint absolut necesare. În procesul de instruire, de aprofundare a cunoștințelor, notițele constituie fundamentul pe care se bazează extinderea sistematică a studiului individual.

3. Pentru a menține atenția trează și a stimula dragostea pentru materia predată esențialul constă în claritatea expunerii, ilustrații de material iconografic adecvat.

Prezentarea problemelor de specialitate rezolvate și a celor neelucidate, discutarea rolului metodologiei experimentale în rezolvarea acestor probleme stimulează interesul științific al studenților și-i antrenează în munca de cercetare.

Exemplificarea concretă a rolului fiziologiei aplicate pentru progresul medicinei practice constituie încă un stimulent în munca de aprofundare a cunoștințelor

(continuare în pag. 9)

STUDIO „M“

Festivalul artei studentești — 1970, a adus „Studioului M“, studioul de teatru al studenților de la Institutul de Medicină din Timișoara, un loc pe una din cele mai înalte trepte în ierarhia teatrelor studentești din țară. Premiul I a ordonat acestei formații, precum și premiul pentru cel mai bun regizor student — Cristian Furnică, au fost acordate la Brașov după un spectacol de înaltă ținută artistică, care a lăsat o puternică impresie, realizând un moment de evație în heterogenitatea manifestațiilor de la acest festival.

După aproape doi ani de căutări, de insușe, de frământări și aminări, Studioul „M“ a luat ființă în toamna anului 1969. Șaisprezece tineri conduși de colegul C. Furnică s-au întâlnit și lucrând temeinic ore, zile, săptămâni, și luni, au devenit redevabili artiști: actori, scenografi, tehnicieni de sunet și lumină și bine înțeleși regizori.

Dar ceea ce este mai important cred este sinceritatea și profunzimea, îndepărtarea de diletantism și superficialitate. Din tinerețe a țâșnit entuziasmul, din frământare noul, din cercetare siguranța. La spectacol, 35 de minute veți simți emanația de zăbucium, veți vedea angajarea totală a tuturor în ideea și realitatea stringentă, în frământarea unei lumi. Și tot așa, 16 colegi demonstrează echilibrul și frumosul. Căci, deși stilul novator în gândirea spectacolului frapează, stridentele nu vizează extravaganta, iar ansamblul, poezia și realitatea, fantezia și angajarea totală, un întreg zăbucium caracteristic tinărului ce caută, se răsfrișge spre sală, odată cu pulsațiile inimii roșii invitând la meditație.

Departa de mine gândul să hipertrofiez atributele Studioului „M“. Dar și satisfacția morală pe care o merită, trebuie să le fie dată.

„Secolul XX“ — adaptare pentru scenă realizată de Cristian Furnică după poemul „Glasurile lumii“ de Geo Dumitrescu, și-a găsit spațialitatea și temporalizarea într-un ansamblu vizual și fonc. Această orientare se datorește și conjuncturii căreia i se adresează mesajul. Dorința de a depăși interferențele obositoare și obsedante ale încordării, protestul împotriva antiumanului, împotriva singelui, a oaselor albe și a orbitelor goale, creează un mare proces al pământului în care toți sunt chemați să depună mărturie. 35 de minute conștiința acuză inconștienta și crima, 35 de minute conștiința apără Omul hipertrofiind poate, tocmai prin contraste, culmile nebănuite ale inteligenței, responsabilității și forței sale creatoare.

Individul și colectivitatea, forma singularului și sumarea sa în ansamblu, vigoarea crescândă a vionței lucidității angajate sint elemente de bază în gândirea regizorală.

Este excelentă crearea crescendoului marcat de la începutul spectacolului, încheiat într-o apo-teoză de forță și sub ineputabilul sunet al Imnului din Simfonia a IX-a.

Am remarcat o bandă sonoră inteligent concepută, viguroasă, bine integrată în ansamblu. Dozajul adecvat al intensității și puritatea deosebită a sunetului, toate, reprezentând o frumoasă realizare a compartimentului de sunet condus de G. Hacichian.

Jocul luminilor pe un decor excelent de simplu dar în aceeași măsură de elocvent, întregeste plăcut întregul bine conceput de C. Furnică și regizorul tehnic Weiss Mișu.

Poate pare curios că am lăsat, contrar obiceiului, mai spre sfârșit pe actori. Căci, în primul rând, spectatorul pleacă impresionant de realizarea scenică a acestor tineri, dintre care mulți urcă pentru prima oară pe podeaua de scenă a teatrului.

Fără a diminua meritul nimă-nui, cred însă că cele mai reușite creații ale spectacolului ca scene singulare, le-au realizat Adriana Moțoc și Furnică Cristian. Pose-dind reale calități actricești, au reușit o excelentă modelare, o trăire intensă a rolului. Franche-țea interpretării a dat posibilitatea unei comunicări sincere și directe cu spectatorii. Vancul Eugen se integrează bine în amestecul de realitate și imaginație intrumite în arheologul anului 3868. Florin Ududec a creat o mască bună în scurta apariție a „Uitucului duios“. Tufeanu D. și Andronache D. realizează un orolog firesc, real, zăbuciumat și întrebător.

Un moment impresionant al spectacolului a fost apariția celor trei bocitoare care într-un excepțional sincron și într-o ambianță foarte reușită au adus un mesaj de forță, revoltă și protest.

O mențiune specială se adresează scenelor de ansamblu. Omogenitatea, buna sincronizare, jocul convingător al tuturor, excelențele completări compoziționale de sunet și lumină, au creat veritabile tablouri de forță, de înaltă intensitate emoțională.

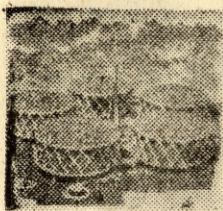
Pentru întreaga realizare a acestui frumos spectacol, pentru tinerețea și vigurozitatea artei și a mesajului ei, precum și pentru victoria obținută la această ediție a Festivalului de artă studentească să adresăm studioului M sincere și calde felicitări.

MIRCEA FLORESCU

Premiul I al „RECITALURILOR DE POEZIE“.

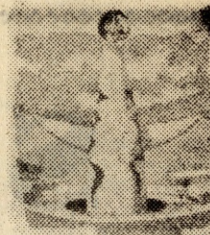
„Premiul penteru cel mai bun regizor student CRISTIAN FURNICĂ.“

FESTIVALUL NAȚIONAL AL ARTEI STUDENȚEȘTI BRAȘOV 1970.

Pavilionul Japoniei

EXPO' 70

Turnul Soarelui

— O S A K A —

Acele unui uriaș ceas electronic, care trebuie tras odată la o mie de zile, au trecut cu puțin de ora zero. EXPO' 70, deschisă cu câteva clipe înainte, anunță lumii... începutul secolului XXI și astfel triumful omului asupra timpului, asupra a 30 de ani din viața planetei noastre. Desigur este vorba aici despre înimaginabilul progres tehnic față de epoca contemporană. Și acest Cronos ne indică cu certitudine: locuitorul Terrei secolului XX trăiește din punct de vedere tehnic în inima secolului XXI.

Profilul expoziției mondiale de la Osaka ne dovedește totodată aportul substanțial pe care Japonia îl aduce la realizarea acestui nivel, aport oferit întregii lumi cu tradiționala eleganță japoneză. De altfel Hermann Kuhn renumit sociolog contemporan, a prevăzut ca locuitorii „Țării soarelui răsare” vor aparține uneia din primele națiuni care va păși în sec. XXI.

Astăzi Japonia cunoaște o incontestabilă prosperitate și prin remarcabilele ei cuceriri tehnice și artistice oferă lumii prin expoziție o imagine inedită a contemporaneității.

Osaka este cel de al doilea oraș al Japoniei și principalul centru comercial al țării, având o populație ce se apropie, pe aria metropolitană, de 8 milioane. Numai la câteva mile se află Kyoto și Nara lăcașe ale străvechii culturi nipone. La 15 km. de Osaka spre Kyoto — capitala celor 2000 de temple s. află colinele Senri pe care pînă nu de mult se puteau vedea siluetele suple ale bambușilor, întinse plantații de orez și... ceată. Cîntecul păsărelor a fost însă înlocuit de zumbetul motoarelor Diesel și de scramețele macaralelor de mare putere. Astăzi poți vedea pe aceste locuri o lîtme de capele și turnuri ar țitoare, un inventar teh-

nologic incluzînd tentativele cosmice.

Astfel Japonia reușește în sfîrșit după trei tentative — 1890, 1912, 1940 — să realizeze această măreață expoziție. Deoarece pentru expoziția Jin 940, care nu s-a deschis datorită izbucnirii celui de-al doilea război mondial, se vinduseră deja peste 700.000 de bilete s-a hotărît ca cele care supraviețuî” să fie onorate acum. După toate probabilitățile în cele șase luni de existență EXPO' 70 va bate toate recordurile surorii sale de la Montreal. Numărul vizitatorilor va atinge probabil impresionanta cifră de 70 de milioane. În zilele de vîrf 600.000 de vizitatori se vor lupta pentru un loc în cele peste 200 de restaurante care servesc specialitățile a peste 28 de bucătării naționale. Deviza expoziției „Progres și armonie” reprezintă tendința contemporană firească, existență între om și om, om și societate, națiune.

De-a lungul celor 180 de zile atracțiile vor fi din cele mai variate: Bolșoi Teatr din Moscova, Ed Sullivan Show, o paradă a elefanților Thai, Miss Univers, Animal Circus Bremen, RCMP Muzical Ride, Tragedia Greacă, Filarmonica New York, reviste pe gheață, balet acvatic, jazzmeni de renume mondial, foruri de artificii.

Se vor putea admira totodată peste 750 mari opere de artă incluzînd arta tradițională japoneză reprezentată prin peste 30 de trăsături caracteristice, cit și capodopere de pictură și sculptură împrumutate de la Louvre, Ermitage, London Tate Gallery, Vatican și alte celebre colecții.

Pentru a face față marelui aflux de vizitatori, pe lîngă cele 18000 de paturi de hotel disponibile, s-au amenajat 25.000 de camere particulare la familii ce cunosc cel puțin o limbă de circulație mondială. Cei care nici

astfel nu au un acoperiș dorm în mașini, cinematografe, temple sau la... Tokio care deși la 500 de kilometri poate fi ajuns în trei ore și zece minute cu unul din cele nouă Expresse care circulă zilnic pe această distanță. Un nou aeroport internațional șase autostrăzi, peste zece poduri suspendate, un tren monorail, o scară rulantă într-un tub transparent de plastic, locuri de parcare pentru 21.500 de vehicule asigură un transport adecvat. Și deși expoziția e doar la 30 de minute de oraș, poliția pretinde ca fiecare mașină să posede alimente și apă pentru cel puțin două mese.

Un reporter francez a comparat expoziția cu un Orkan, cu un vis. Ea ar reprezenta un permanent uragan de oameni, un episod de roman științifico-fantastic. Aici pot fi admirate cele mai deosebite aparate electronice: un micro-aparat pentru recepționarea „Ziarului-foto” la domiciliu, televizoare cu raze laser, o mină mecanică ce îndeplinește fidel 40 de mișcări ale minii umane, un automobil electric teleghidat, un computer muzical care din câteva acorduri reconstruiește de exemplu o simfonie de Bach, jucării miniaturizînd imaginabil realitatea, etc.

Mesaajul și semnificația generală a expoziției le găsim în cadrul pavilionului O.N.U. În imensa sală rotundă, o pădure de catarge abordînd drapelele tuturor națiunilor, este înconjurată de exponate ce subliniază tema: „Dezvoltare și progres prin cooperare”. Aceasta este în realitate, o soluție de cea mai stringentă actualitate, o condiție esențială pentru ca omenirea să păsească cu fruntea sus în cel de-al treilea mileniu, așa cum o intuiește atât de sugestiv această Expoziție Mondială.

GH. HACICHIAN

ATITUDINI

„D-ale căminului”

Căminul studențesc — lăcașul în care majoritatea studenților își petrec timpul — este desigur, cel care trebuie să ne ofere o serie de condiții strict necesare pentru odihnă, studiu, destindere, etc. La toate acestea se cere însă o colaborare și o participare activă din partea noastră a studenților care locuim aici — o păstrare a anumiților reguli de comportare care deseori sint încălcate.

Iată două exemple concludente în acest sens, care se arată destul de necorespunzătoare, cu atât mai mult cu cât cei care le comit și admit, sint de multe ori din anii mari:

E sesiune de examene, Sala de lectură a căminului nr. 1 al I.M.T., ora 23. În sală se studiază. Din cînd în cînd liniștea este tulburată de cite unul care trîntește ușa, mișcă scaunele cu zgomot...

La un moment dat în sală se simte fum de țigară. Un student se ridică și îl vede pe cel în cauză fumînd nestîngherit. Îi atrage atenția să nu mai fumeze în sală.

— „Ieși afară dacă nu-ți convine!” veni prompt răspunsul fumătorului, cu voce tare, deranjînd pe toți cei din sală.

— „N-ar fi mai bine să mergi dumneata să fumezi afară?” — zise celălalt tot liniștit.

Un gest de nemulțumire îl făcu pe cel cu țigara să nu-și găsească locul pentru cîteva clipe — nu găsea replica — și în sfîrșit, sub privirea rugătoare chiar a colegului căruia nu-i „convenea” fumul spuse din nou:

— „Deschide geamurile dacă nu-ți place!” (de, era februarie și... destul de cald!).

Desigur, este nevoie de o precizare. Studentul care fuma era în anul IV stomatologie — Terme Lucian, iar cel care i-a atras atenția într-un an mai mic. Să fie aceasta un motiv de a încălca cele mai elementare legi de bună cuvință, de comportare într-o colectivitate? De fapt... nu era decît o sală de lectură...

II. 3 Martie 1970. Începutul festivalului de muzică ușoară de la Brașov. La televizor o mulțime de studenți așteaptă deschiderea festivalului. În prima bancă stă o studentă. Apare un grup de colegi din anii mai mari: V (Tomă Marin) și VI — medici de pe acum. Unul din ei (Frăsie Savu — VI) se adresează „politic” studentei:

— „Aceasta este banca noastră. Îți dăm două minute să o părăsești. Dacă nu te ridici, nu deschidem televizorul!”

— „Dar nu a fost nimeni aici cînd am venit eu!” răspunse fata nedumerită.

Grupul a ieșit afară și așteaptă la ușă. Biata fată a stat puțin și s-a gîndit ce să facă; alte locuri nu mai erau în jur. Totuși a găsit că este

mai bine să se ridice. Famosul grup a revenit imediat și a ocupat banca (Au deschis și televizorul)!

Colega jignită a găsit apoi un loc prin bunăvoința altor colegi.

Ce putem spune noi oare în această situație? Este bine ca astfel de persoane să posede cheia de la cutia televizorului?

Cum clasificăm o astfel de atitudine — concordă ea cu profesia de medici? Ce părere au studenții existenți în sală în timpul incidentului, nu trebuia să ia nici o atitudine?

Ce părere aveți dumneavoastră dragi cititori?
ARGUS

TRIBUNA PARERILOR

Conf. Dr. V. Dimulescu

1. Disciplina de anatomie nu se posedă și nici nu s-a posedat vreodată „citind din carte”. Anatomia se expune demonstrînd arătînd, verificînd cursul de la catedră, nu poate epuiza materialul ce trebuie asimilat de student, el nu face decît să introducă studenții în amănuntele ce le vor afla la disecții. La curs se poate face o expunere în legătură cu evoluția și funcțiunea în directă legătură cu practica.

Dacă există materialul de curs?

Da există, manuale clasice (Testut Papilian) dar din păcate acestea sint insuficiente. Este necesar ca tratatul de Anatomie al prof. Papilian să fie reeditat. Există de asemenea și foarte multe manuale unice.

Ceea ce lipsește însă, este un „manual de anatomie pe viu” cu noțiuni de anatomie clinică pe care am de gînd să-l scriu.

2. Studenții pot lua notițe la curs în special sub formă de schițe de desen, explicarea unor termeni sau date deosebit de importante. Cursul însă trebuie înțeles de student sub toate aspectele sale, cu înlăunțuirea sa largă, cu rapoartele sale etc. În ce privește însă studiul anatomiei acesta trebuie și poate fi făcut doar prin consultarea și aprofundarea tratatelor de specialitate.

3. Pentru realizarea unui curs cit mai atractiv trebuie ca studentului să-i fie reprezentat obiectul de studiu în mod comparativ atît la omul viu — alături de care se găsește un schelet întreg; cu scopul unei orientări cit mai precise — cit și prin desene și proiecții de diapoziție. O mare deficiență este neputința aducerii în sala de curs a cadavrului preparat sau a secțiunilor pe cadavru. În felul acesta cursul devine o gimnastică permanentă între omul viu și desenul de pe tablă.

Pentru a atrage însă studentul spre o participare efectivă la curs, trebuie stabilit un strîns dialog între bancă și catedră.

Trebuie ca lecția ce la început prezintă un contur de „expunere dirijată” să fie transformată într-un dialog efectiv cu studenții.

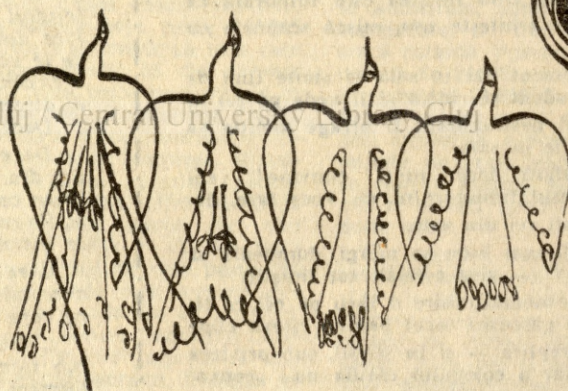
Întrebările adresate sălii și răspunsurile acestora precum și consultațiile spontane din timpul pauzei, contribuie la realizarea unui climat de înțelegere reciprocă și muncă susținută. Muncă de multe ori nu lipsită de satisfacții.

Syrinx

*Tu mamă,
spune-mi...*

Tu mamă, spune-mi
Dacă atunci când m-am născut,
A cîntului de leagăn păsări
Ce le-ai trimis spre lumea siderală
Să strîngă stele în buchet,
Lumină să culeagă —
Ca tu apoi să le presari în leagăn...
Spune-mi, de n-ai uitat cumva,
Dintre Zodia cale stele ce-ai adus,
Măcar o stea norocoasă
La capul meu n-ai pus ?

PAVEL PUREA

Dacia

răscolitor în juru-mi parcă-nvie
din lumea dacă veche și barbară
mireasma de verbin și iasomie
ce-nvăluia pe-atunci întreaga țară

și roibul mic și iute strîns de trup
mă poartă-n largă umbrelor cîmpie
stîndardul șuierat cu cap de lup
sfidările păgîne își adie

popor bătrîn și dirz mă impresori
cu nostalgie de tărîmuri rare
cu năluciri de flăcări și cocori

în spațiul dens de vise și mînie
străvechea și sălbatica-ți chemare
răscolitor în juru-mi parcă-nvie.

OCTAVIA ROȘULESCU

Cărăzi

De la bunicul meu au plecat
în zbor rotat,
în zori
cam pe la cîntători.
Doar trei cărări
Din care
—una
—nebuna—
ca un semn de întrebare...
Pe ea s-a dus tătine meu al mare
Pe-adoua, pe la asfințit,
cînd soarele cu lutul s-au iubit,
A trecut cu sarica-n spinare
Bătrînul meu.
Ei, de acum mereu
îmi pare
că am pornit-o la plimbare și eu.
De nu v-o fi cu supărare...
așa ne ducem fiecare
lăsînd în urmă neștiut
un simbol de mirare:
tăcut
zăcut
și mut

LUCIAN NEGRUȚIU

Din ciclul „Meditații pe tabla de șah”

Regina albă

Săptămîna trecută mi-a murit regina albă pe tabla de șah.

Cineva mi-a oferit un pion negru, vechi, s-o înlocuiască. Din el, cu puțină migală și citeva mici adausuri am încoronat alta nouă.

Cîndat este însă faptul că a-ceastă improvizație este capabilă de aceeași performanță.

●●●●●

Quo vadis

(microroman)

Ani d tinerețe a trosit regina pe cîmpul de luptă cîștigînd victoria după victorie pentru regele și regatul alb. Se întimplă ca-n ultima înclăstare regina să fie rănită. Visa pe drumul de-ntoarcere, la căldura palatului pe care-l făcu-se să crească cu atîta dragoste și

trudă. În fața porților însă, un lacheu o oprește spunîndu-i:

— Regele, doamnă, vă transmite că pionii negrii nu au acces în palat.

Pionul negru, regina albă, încotro?

●●●●●

Revelație

(eseu)

Răt..cîț în camera mea, Claudiuș, cu raivitatea pușinilor săi ani, mi-a așezat într-o desăvirșită dezordine toate figurile pe tabla de șah.

Surprinzătoare această alăturare haotică de alb și negru, în care toate animozitățile dispar amintînd parcă de pacea biblică.

CARMEN TRANDAFIR

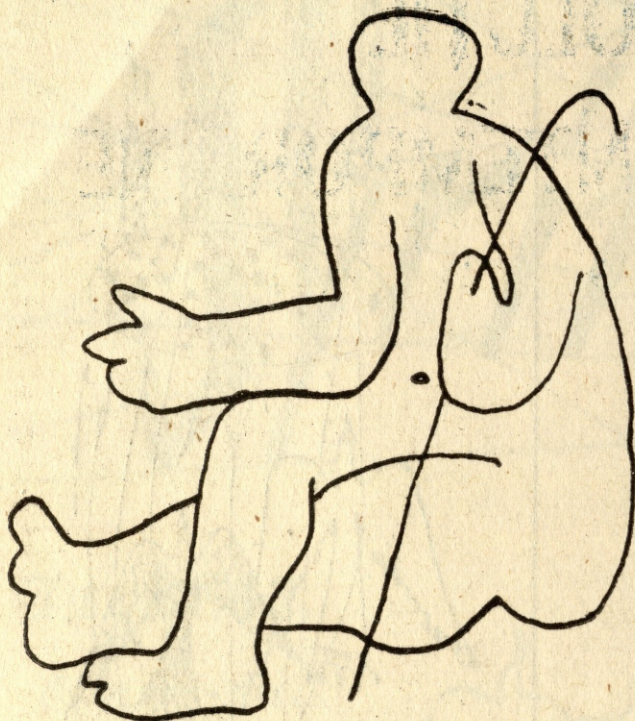
Albastru

serafic

unde au murit cerbii culegînd fructele din mîinile tale, porunca fu să se întoarcă brocartul strîns pe buză la cite-un fluture-așteptînd acele gînduri de lumină să-le auză orbit-am și sînt prea albi ochii și zilele numărate în cerul meu care umbră și care deget mă tîlbură să umplu urechile cerbilor cu văpăi?

(VAL ANTIM)

Frumoasa adozmită

o, străzile
aceste benzi rulante
ce par să desfășoare-n infinit
cortejiul lor de fauni și bacante
în ritmul unui vis
neimplinit.
e o lumină grea halucinantă
ce dă nimicniciei relief
și-o stranie senzație de teamă
ce stăruie
dar nu e luată-n seamă
învăluită-n globuri de sîdeș
respiră Frumusefeea
un vag suspin de unde
somnia ei din lumea fermecată ce-o ascunde
rătăcitori prin stele și rapsozi.
tot caută în inimă
și-n timp
prințesa pură cea cu blonde cozi
ea în eterul tainic
doarme-dus
nu se cunoaște țara și nici cerul
nici nu se poate-ajunge-acolo sus.

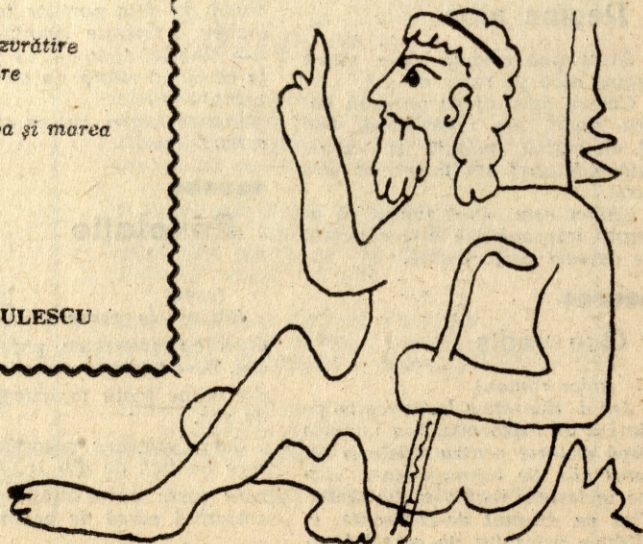
BCU Cluj / Central University Library Cluj

OCTAVIA ROȘULESCU

Ciclul

Într-o zi voi dispărea și eu
fără să dezleg Ghicitoarea
mieii vor paște iarba trupului meu
marea
va acoperi pajiștea sub care gîndurile-mi
rebele
vor striga în pămînt veșnica lor răzurătire
deasupra nu va rămîne nici o amintire
totuși
văpaia lor va distruge și fărîmul și iarba și marea
poate o dată
vor reuși să străbată
și să devie
sursă de energie
cohorta de gînduri vor invade
deșteptarea.

OCTAVIA ROȘULESCU

I N T R E A L B

S I N E G R U

— de Ion Cristian Dara —

„Ești singurul om alături de care îmi pot permite luxul să tac“

De ce nu i-am mărturisit asta nici o dată?

Mi-am spus că aș putea-o face acum. Și totuși, totuși ceva mă împiedică.

Să fie oare teama sau mai exact jera ce se naște dintr-o izbucnire aparent fără nici o legătură cu cele discutate anterior? Nu cred. M-ar fi înțeles cu siguranță.

Atunci poate aș fi adăugat: „Cred că aici începe prietenia. La fel cu într-o situație similară dacă te găsești alături de o femeie, dragostea“.

Nu i-am spus însă nimic.

Era unul din oamenii cu care te puteai întâlni liniștit și a doua oară: fără a te teme că nu vei avea ce împărții împreună. Iar ceea ce-mi plăcea mai mult la el era pe lângă sinceritate, puterea lui rară de înțelegere a situației și sentimentelor celor mai confuze.

Ghemuții pe una din treptele ce coboară malul râpos, ajunsesem să ne simțim bine: lăsând gândurile să zburde în voie și privirile să alunece departe, dincolo de zarea de care ne despărțea.

Pe neașteptate mă apucă o chinuitoare mincărime de limbă. Un sentiment ciudat, ca o sete de spovedanie se cuibări în mine.

Doream să-i povestesc despre copilărie, despre cai verzi pe pereți, să mă să deșert o dată traista de amintiri ce-mi schilodeau umerii. Să-i istorisesc cite ceva despre riul care-mi era atât de drag sau despre locurile în care copil, mă ascundeam cite odată, să pling de rușine ori de necaz, ne avînd alți martori decît virtul ce fosea prin mlădițele sălcilor plîngătoare și apa ce clipea la picioarele mele.

Să-i mărturisesc că riul în care

el arunca cu pietricele a fost singurul prieten al copilăriei mele.

Dar cum întotdeauna atunci cînd vrem să spunem totul ne dăm seama că bieteale noastre cuvinte sînt prea puține și prea sărace spre a-l cuprinde, am renunțat, mulțumindu-mă să-i urmăresc jocul.

La prima vedere părea o treabă cît se poate de obișnuită.

Mai apoi însă, văzînd cu cîtă grijă alege fiecare pietricică, cum o drămuiește în palmă pentru ca în cele din urmă dintr-o zvicnătură elastică din încheietura mîinii să-i imprime o traiectorie paralelă cu luciul apei, mi-am dat seama că se călăuzea după un adevărat ritual.

Urmăream ca fascinat mișcarea îndemnată a mîinii, zborul planat al pietrei, salturii năstrușnice pînă în clipa în care,

(continuare în pag. 14)

obosită, dispărea definitiv în unele pe care călătorise până atunci crezând că le-a biruit.

Uitasem cu totul de spovedenia pe care vroiam s-o fac cu câteva clipe înalte; de tumultul gândurilor ce mă chinuiau, când prin dreptul nostru trecu un tânăr.

Înalt, bine făcut, purtând o pereche de ochelari de soare cu ramă lină, metalică și avind sub braț o cutie de șah; atrăgea atenția prin înfățișarea-i plăcută dar mai ales prin aerul straniu ce îl confereau ochelarii fumurii.

— Îl vezi? — îmi întrebai prietenul smucindu-l poate puțin prea puternic de braț, căci întoarse spre mine o privire mirată întrebătoare.

— E orb — și în loc de ori ce explicație îmi dădu drumul.

Cuvintele atita timp reținute îmi izvorau din gură potop, de mă mirunam și eu de mine. Nu-mi făcu nici un semn să mă opresc, așa că lipsit de orice sprijin din afară, mă lăsaî tirit de torentul atita timp încătușat.

— Mi-e dat să trăiesc uneori întâmplări ciudate.

Sînt unele lucruri pe lângă care aproape toți trec fără a le băga de seamă. Mă refer la micile incidente pe care le trăim la fiecare pas, la cuvintele gesturile aruncate la întâmplare. Mie însă, toate fleacurile acestea, fiindcă trebuie să recunoaștem nu le putem numi altfel, mi se par semnificative și de ce n-aș recunoaște-o dacă uneori mă dor alte ori mă fac să meditez mai profund asupra convingerilor mele anterioare.

De pildă mai deună-zi am fost la o femeie pe care nu o văzusem de mult. Singura ei remarcă a fost aceea: de ce mi-am lăsat mustață?

Cum era să-i răspund de vreme ce eu însumi nu știam. Nu găsești însă că e ciudat ca după o despărțire îndelungată asta să fie singura schimbare pe care a observat-o la mine?

Degeaba aș fi încercat să-i explic că în intervalul scurs de la ultima noastră întîlnire am îmbătrînit nu cu câteva luni cum credea ea ci cu ani de zile, n-ar fi fost în stare să înțeleagă. Pentru ea și atîția alții nu există decît un singur timp; acela al calendarului din care smulge în fiecare zi cite o filă.

Ar trebui aruncate în mare toate orologiile, toate agendele și calendarele din lume. Ne e frică de timp și-l ținem ferecat ca pe o fiară. I-am născocit o colivie de aur în loc să-i redăm libertatea.

Sîntem în stare să trăim într-o clipă mai mult decît într-un

an întreg. Avem această posibilitate, dar ne e frică. Ne repezim să înfășcăm cite o halcă zdravăna de viață, o înghițim pe nerăsuflăte, de frică să nu ne-o fure cineva, iar apoi ne țirim undeva la umbră pentru a o mistui în tihnă. Și mai avem după aceea curajul să ne țirim să ne măsurăm existența în ani, zile...

Am tăcut. M-am infierbîntat și începusem să bat cîmpii. Ce naiba mi-o fi venit să-i vorbesc tocmai despre timp?

L-am privit dintr-o parte, cum stătea ghemuit cu privirea în gol și înălțam rugi fierbinți către cer să nu mă fi ascultat. Dar nici nu apucaî bine să sper ca cel de sus să-mi îndeplinească dorința cînd l-am auzit spunînd rar și după obiceiul său foarte încet.

— De ce te-ai oprit?

— Mi-era frică să nu te plictisesc — i-am răspuns eu convențional. De altfel nu mai aveam nici un ch-f. Mă necăjea faptul că ascultase cu atenție toate bazaconile pe care i le îndrugasem.

— Și cu orbul de adineauri ce a mai fost? Sper că nu te-a întrebat și el de ce ți-ai lăsat mustață?!

Era o ironie, fiindcă știa că doar așa mă va putea face să vorbesc. A reușit.

— Cu orbul e cu totul altceva. O altă poveste.

S-a întimplat într-o după amiază, astă primăvară, să fi fost pe la începutul lui mai. După o iarnă geroasă ce se prelungea pînă-n aprilie, erau primele zile cu soare cald ce le făceau să perî că va veni odată și o dată și vara. Lumea se plimba în talie. Năvăliseră cu toții pe bulevarde ca gîndacii la soare, de te întrebai pe bună dreptate unde ar fi stat ascunși atîtea luni de zile. Se îmbrăceau înjurau, rideau, de parcă fiecareia pielea îi devenise prea strîmțată pentru a mai adăposti atita viață.

Aveam o întîlnire și mă grăbeam.

Pe bulevard era prea multă lume, așa că am ocolit prin câteva străduțe lăturalnice. Mi-am aruncat privirea la ceas: întîrziaseam cinci minute. Trebuia să mă grăbesc. În momentul următor mă loviseam nas în nas cu un tânăr. Purta ochelari fumurii și avea sub braț o cutie de șah. Ai ghicit cu siguranță, e vorba de tânărul de adineauri. Asta era deja prea de tot. Soarele vîntul, primăvara, întîrziaseam și cola. peste pupăză mai dă peste mine și dobitocul. Iritat i-am strigat:

— Ce-i dom-le nu știi să umbli civilizată! Ce-ai?! Ești orb? Nu vezi?!

— Da — îmi răspunse simplu, lăsînd capul în jos rușinat.

În clipa aceea se petrecu ceva extraordinar. Îmi cerea scuze! Înțelegeți? își cerea scuze pentru o gafă de care Eu mă făcușem vinovat.

Am rămas ca trîznit. N-am putut articula nici un cuvînt. M-am sprijinit de un zid ca să nu cad grămadă. M-a năpădit un val de sudoare rece, apoi fierbinte și un fel de slăbiciune ce se ridica de la stomac. Strada a început să se clatine îngrozitor și am închis ochii.

Cînd i-am deschis, tânărul dispăruse.

Nu știu cît timp a durat. Probabil câteva secunde; mie mi s-au părut însă câteva veșnicii.

Stăteam cu obrazul sprijinit de teacuiala aspră a zidului. Grunții ascuțiți mi se înfigeau în obraz. În tîmple, sub unghii, în palmele asudate. Răceala pietrei îmi făcea însă bine, și aș fi dat ori ce numai să mă pot cufunda cu totul în ea.

N-am mai ajuns la întîlnire. Mi-era greață și întors acasă am vomitat.

Îmi vei spune cu siguranță că sînt o fire emotivă, că am o imaginație bolnavă pe care o confund cu realitatea. Nu te contrazic. Știu că în lumea de azi sensibilitatea excesivă sau sentimentalismul, cum mai e numită (de cele mai multe ori fără a se uita să i se adauge și epitetul: „de prost gust“) e primitivă ca un fel de tară, de infirmitate ce trebuie ascunsă. Cunoșc, din păcate prea bine toate aceste teorii. De altfel multe dintre ele am avut ocazia să le simt pe propria mea piele.

Cu toate acestea încearcă să mă înțelegi, ia-mă așa cum sînt. Încearcă să uiti pentru o clipă că: „În secolul atomului și al cuceririi cosmosului omul trebuie să fie de granit și prin opera sa mărească să se înalte spre cer ca un simbol al datoriei“.

Iartămă dacă devin ironic. Știi, și asta ține într-un fel loc de pavăză. Ce vroiam să spun? A. Da. Că nu numai cifrele contează. Totul e foarte bun și frumos. Mă revolt însă împotriva modei asteia de-ar vrea să ne transforme în roboți. E bine, e frumos să fi puternic, dar asta nu înseamnă să negi din păcate singura cucerire cu adevărat umană, de cînd strămoșul nostru neajutorat și-a rupt coada și pînă azi, descoperirea sentimentului și a sensibilității. M-am oprit în urcat. Iar o luasem razna. Pentru prima oară tăcerea ce se așternu între noi mi se păru apăsătoare. Doream să spună și el ceva. Orice. Am privit rîul, ceva mai negru ca înainte din pricina înserării.

— „Să fii fericit că ești orb.

Să crezi că vezi bine pentru a nu încerca să vezi, de vreme ce :
Nu poți fi decît nefericit cînd te vezi“.

André Gide — am recunoscut eu surprins.

— Exact ! Asta a fost lecția pe care ai primit-o ?

— Da și poate încă ceva pe deasupra. Îți spuneam că joacă șah. Nu pierde nici o dată sau aproape nici o dată. Cu toate că repetă în fiecare zi aceleași acțiuni s-ar putea plînge de monotonia, dacă nu chiar de banalitatea existenței sale ; a reușit să-și creeze un univers, își are viața sa ce-i aparține în exclusivitate.

În timp ce eu . . .

Ai dreptate, de la el am învățat să mă privesc și să fiu nefericit. Nu pot afirma că înainte aș fi fost fericit sau nu ; mă simt însă mai bine acum cînd am devenit conștient de . . . cum să-ți explic . . . conștient de însăși existența mea.

Și am mai învățat încă ceva : să caut. Să caut nefericirea dacă vrei s-o umești așa — eu îi spun adevăr — să caut să trec dincolo de mine pentru a mă regăsi cu bucurie așa cum sînt. Fiecare clipă trebuie folosită cu maximum de zgîrcenie, fiecare minut trebuie trăit.

Apoi am adăugat pe nerăsuflate :

— Vrei să-l vezi cum joacă ? E formidabil ! Ține minte poziția tuturor pieselor. Nimeni n-a reușit să-l înșele, iar dacă încearcă vreunul, se supără și pleacă.

Am străbătut tăcuți aleile parcului.

Într-un colț în jurul cîtorva mese de beton stăteau îngrămădiți jucătorii de șah și nelipsiții lor observatori. Lumina albă a două felinare cu neon le scâldea fețele concentrate.

El, ca întotdeauna de altfel juca cu albele.

La fel făcuse și atunci cînd îl îmbrîncisem pe stradă. Eu eram cu negrele iar el m-a făcut mat doar din două cuvinte. Întotdeauna cîștiga ; iar printre învinși mă numărăm și eu.

— Un singur lucru nu înțeleg — spuse pe drum prietenul meu în timp ce ne îndreptam spre casă — cum reușește să deosebească piesele albe de cele negre ?

Nu i-am putut răspunde : era secretul LUI ; arta asta n-am reușit să i-o fur. Și poate că nici o dată n-o voi putea învăța.

Încă o taină pe care n-o pot pătrunde. Ea mai adaugă însă un strop de nefericire — cum îi spunea prietenul meu — sau de adevăr — cum îl numesc eu — peste ceea ce înseamnă suflet. Iar asta mă face să mă simt mai bine, mai curat.

14 aug. — 13 sept. — 1969

PRIMĂVARA

„Muzicalitatea numai cînd ai un conduct auditiv rectliniu“

„Spune-mi configurația conductului tău auditiv și-ți spun dacă ești muzical !“. Dacă această ipoteză senzațională a unui medic austriac se adevărește, atunci e de ajuns o privire în urechea copilului și tatăl va ști dacă cheltuiește inutil banii pe orele de pian sau vioară. 28 de ani de muncă asiduă asupra anatomiei urechii l-au adus pe Doctorul Andres Kofl la următoarea concluzie : toți compozitorii, cîntăreții și muzicienii posedă un conduct auditiv — se îndreaptă fără cea mai mică deviere spre timpan. Concluzia, s-a conturat după 2000 de observații pe aparatul auditiv (inclusiv alți Hebert Von Karajan). Se pare că undele sonore, ce re ajung nestingherite la timpan rămîn intacte. Dacă însă ele trebuie să treacă prin conducte deformatate suferă o distorsiune și o diminuare a frecvențelor înalte. Pe de altă parte, intervine o interferență între sunetele ce provin din oasele cutiei craniene și cele din conductul auditiv. Bine înțeles că în ultima instanță, muzicalitatea mai depinde și de alți factori, lucru acceptat și de Doctorul Kofl.

FESTIVALUL NAȚIONAL MUZICĂ UȘOARĂ

Aplauze, aplauze, aplauze. Aplaudă spectatori, aplaudă juriul. Aplaudăm și noi cei din comisia de presă a festivalului. Am trăit două zile de neuitat.

Au fost două, zile de manifestare plenară a spiritului artistic creator al studenților. Două zile în care muzica a polarizat atenția tuturor; două zile, adică 48 de ore în care nu s-a ascultat, nu s-a vorbit și nu s-a scris decît despre muzică. Pentru că, într-adevăr a fost vorba de muzică, de o veritabilă artă muzicală studențească.

Noi, cel cu reportofonul n-am cunoscut zi, n-am cunoscut noaptea. După orele de curs, alergam spre sala Festivalului, ne transformam în reporteri-sadea, în tervievam, pronosticam și scriam. Scriam noaptea, pentru ca a doua zi caietele-program să fie proaspete, să fie citite cu lăcomia plăcerii. Impresii, pronosticuri, entuziasm, decepții și din nou entuziasm. Dar să dăm grai benzii de magnetofon:

11 aprilie orele 20

Sala Casei de cultură a studenților. În concurs: Estrada Casei studenților din București. În sală, foștii concurenți (de acum cîteva minute).

Ne apropiem de o fată brunetă, al cărui glas îl ascultasem cu o jumătate de oră înainte:

Rep: Vă rog să vă prezentați?

— Mariana Oancea — studentă Bacău.

Rep: Ce ați interpretat în concurs?

M.O.: „Să nu uităm trandafirii“ de Fl Bogardó.

Rep: Acum că emoțiile au trecut, ce credeți — ați reușit, ceea ce v-ați propus?

M.O.: Nu știu, juriul decide. Și juriul a decis. Mariana a cîștigat premiul al III-lea și încă multe, multe aplauze — la spectacolul de gală.

Pe scenă bucureștenii sînt magnifici. Momente coregrafice de înaltă ținută și sensibilitate. Soliști vocali buni și foarte buni. Poante umoristice mai puțin... bune.

Ssst! Cîntă Cosette Marinescu. O voce frumos timbrată, o apariție scenică impunătoare, o dicțiune ireproșabilă. Am pariat cu fotoreporterul nostru, Emil Olteanu: Cosette „merge“ la locul I.

Și așa a fost. Vocea bine modulată și calitățile scenice ireproșabile ne fac să ne gîndim la un festival de mare anvergură. Și poate, de ce nu, Brașovul?! Dar ce părere au studenții? Banda magnetică ne vine din nou în ajutor:

— Mă numesc Gabriela Popescu. Sînt studentă timișoreană. Ce este festivalul acesta? Hm, e o întrebare dificilă. În ori ce caz, avem de-a face cu un act de cultură de cea mai autentică clasă.

12 aprilie dimineața

În culise agitație. Vor intra în curînd în scenă cei din Constanța. Formația lor „Euxin“ debutează și la propriu și la figurat. Simpativul șaten de la chitara-solo îmi destăinuiește îngrozit: „Nu-mi iese diezul dom'le, și tocmai la compoziția proprie: „Unde ești zburătorule“?

Îl liniștesc spunîndu-i că nu se va observa. Replica vine promptă: — Ce știi d-ta?! Are maestrul Mișu Iancu o ureche...“

Pe „maestrul“ Iancu îl „prindem“ pe hol. Încearcă o eschivă: „Sînt obosit, măi băieți“.

— Și totuși...

— „Și totuși“ ne-a spus:

— Mă întrebai dacă muzica ușoară poate fi considerată drept act de cultură în sine? Ei bine, da. Și o afirm cu toată certitudinea. Dar fac o precizare: atunci cînd e făcută cu bun simț.

— Și considerați că aici a fost vorba de bun simț?

— De foarte mult, chiar. Festivalul în sine este pînă acum o mare ușită. Felicitări tuturor concurenților. Felicitări organizatorilor. Bravo Timișoara!

— E o aluzie?

„Maestrul“ se apără, vădit încurcat:

— Nu, nu... toți sînt studenți, toți crează, toți cîntă.

Nu-mi cere un pronostic, pentru că nu ți-l pot da“.

Îi mulțumesc maestrului. Și-l înțeleg. Domnia-sa face parte din juriu. Și pînă la ora aceea, adică la 10.30, juriul nu deliberase.

În schimb, omul cel mai solicitat din întregul festival, omul cărui a se cer autografe, omul cărui ochii fetelor îi zimbesc sfioase și... discret, omul acesta cu vocea de catifea e mai darnic. Mult mai darnic decît Mișu Iancu.

Cred că ați ghicit! E vorba de Gabriel Drăgan — conducătorul formației „Mondial“.

Îl ajungem cu greu din urmă. Se grăbește. Peste 10 minute va fi din nou în sala de concurs. I s-a făcut cinstea — și pe bună dreptate — de a face parte din juriu. Și apoi, după spectacol va lua mic-busul pentru a ajunge la timp la sala „Olimpia“. Și apoi, după concertul-spectacol, se va întoarce cît mai repede, din nou la „Casă“. Are derogare doar pentru concertul din astă seară. Toate acestea mi le mărturisește grăbit, tresat.

— Ce este „Mondialul“?

— E un amalgam de șapte idei ce nu se confundă niciodată.

Și spun aceasta cu durere.

Tușește discret. (Auzisem și noi cite ceva. Vrei nu vrei, culisele vorbesc).

Încearcă un ton mai degajat:

— Cum vi s-a părut acum festivalul?

— Surprize. Multe surprize. Și bune, dar și decepții.

— O decepție?

— Doriți — una neapărat? Atunci să fiu sincer: estrada Timișorii. Oriunde am văzut un spectacol dat de timișoreni, prezentările erau peste orice... așteptări. Și nu-mi venea să cred că tocmai aici, la Timișoara...

Schimbăm vorba:

— În Institutul nostru s-a înființat de curînd un „STUDENT-CLUB“.

Dacă v-am face o invitație, ne-ați onora cu prezența?

— În măsura posibilităților, cu foarte multă plăcere.

(Atenție, comisia de cultură ASI Cine știe?!)

— Ați pregătit sau pregătiți ceva inedit?

— Da. Două compoziții de Romeo Vanica. E vorba de „Balada Mioriței“ pe versuri de N. Labiș și de „A 11-a poruncă“ pe versuri de Minulescu.

— Le veți prezenta în seara aceasta?

— Nu. Încă nu le-am pus la punct. Dar luna aceasta le veți auzi. La Radio sau la Televiziune.

I-am urât mult succes lui Gabi Drăgan. În acea seară urarea noastră s-a dovedit a fi de prios. Recitalul „Mondialului“ de la „Olimpia“ avea să fie un tri-

AL ARTEI STUDENȚEȘTI

Timișoara 1970

umf apli al stilului romantic : „Mondial“.

Pe Liv. Popescu aveam s-o aplaudăm din nou a premiere- via — medicinista noastră a câștigat premiul doi. La mai... mare, Livir !

Cind Dorin Cernei — teșeanul cu o mie de glasuri — cum l-a poreclit un cronicar, a început să mîngie ghitara, sala și-a oprit freamătul pentru a aclama minute în șir talentul neobișnuit al solistului. Și am auzit prin Dorin — glasurile lui Cosma Brașoveanu, a lui Miluță Gheorghiu, a lui Waldemar Matusca, al Francinci, lui Cliff Richard, al Elenei Zamora și ale citor oare ? Hotărît lucru, „diavolul de ieșean“ are o capacitate de a imita cu totul fenomenală :

— Ești student Dorine ?
— Da. La „frânșeză“. În trii
— I-am văzut și la Tele.
— Am fost, că m-o trimis mămuca.

— Îți place Timișoara ?
— Mult di tăt !
— Pe unde te-ai plimbat ?
— Apoi, tăt pi șientru !
„Et mignon, mignonette...“
L-am văzut după festivitatea de premiere. Dorin luase premiul „cuplet-parodie“.

— Ți, Dorine, ce mai e nou ?
M-a privit emoționat.
— Mi-ai purtat noroc. Hai să ti lup.

Și m-a rupal.
A venit „Blow-up“-ul festivalului. Sintem în spatele cortinei. Peste exact cinci minute intră în concurs „Choralis-ul“.

Marian Mitea — conducătorul formației, e mort-copt de emoție.

Încercăm să-l încurajăm:
— N-aveți adversar, asta ei
— Aoleu! Și d-ta? Păi n-ai văzut pe „Lentes“.

Apoi, după o clipă de chibzuință:

— De fapt sintem unicii în concurs cu un astfel de gen:
— „De fapt“ ce e „Choralisul“?
— În cuvinte modeste și puține: un grup vocal care încearcă să transpună muzică simfonică pe ritm de jazz.

— Și reușește?
— Asta va decide juriul.

Îl privesc pe Marian. Și parcă-l văd aureoleat de „ceva“ frumos de tot.

— Mariane, cred că veți câștiga.
— De unde știi?
— Sint sigur. Nu știu de ce, dar sint sigur.

Cobor în sală. Cortina se ridică și „Choralis“-ul își începe trilarile ca un flaut, ca o piculină. Formidabil! Piesa cea mai grea — după Marian Mitea! — Rapsodia II de Enescu e cîntată cu o elegantă virtuozitate. Urmează Bach, Dumitrescu, Mozart.

Sala în picioare aclamă, ovaționează îndelung. Se aplaudă în juriu.

Deci, succes deplin.
Finalul e de-a dreptul romantic: Imbrățișări, lacrimi, felicitări Ana-Maria Rădulescu — unica elevă din formație plînge de mai bine de trei minute.

Îl găsim cu greu pe Marian. E fericit. Mă întreabă entuziasmat:
— Cum a „mers“ Enescu?
— Exceptional. Felicitări!

Cei 8 din „Choralis“ pleacă urmăriți de admiratori. La orele 18 este emisiunea de televiziune „Bună seara fete, bună seara băieți“ și cum „Choralisul“ a înregistrat la televiziune... Il parafrazez — mutatis — mutandis — pe Lucullus: „În seara aceasta „Choralis“ merge să vadă „Choralis““.

Epilog sau happy-end: Juriul decide: „MARELE PREMIU AL FESTIVALULUI“ — formația „CHORALIS“.

O decizie ce face cinste juriului, formației și generozității spectatorilor.

Pauză între cele două programe.

Îl văd pe Gogu Hacichian țșnind ca o rachetă. Trebuie să-i prindă pe „CROMATICI“. A avut noroc. N-au avut noroc CROMATICII. Sau mai bine zis: n-au avut bună intuiție. Ceea ce, pe undeva se confundă cu bunul simț

Amplificatorul de nu știu cîți wați al formației „Cromatic grup-4“ din Cluj ne-a asurzit pe toți.

A fost, după cum spuneam și la Conferința de Presă — „un atentat la sănătatea publică“.

Și e păcat E păcat pentru că membrii formației sint niște virtuozii instrumentiști.

Și dacă ar fi ascultat niște sfaturi prietenești — e drept, din

culise — puteau aspira la premiul maxim. Cel puțin așa afirma maestrul George Grigoriu.

X X X X X

Impresii, entuziasm, muzică. Cu adevărat — o manifestare artistică studențească.

S-a văzut mai bine ca oricînd că arta studenților își crează tot mai precis un drum specific, propriu.

Sile Dinicu avea chiar impresia că s-a creat un gen nou de muzică: muzică studențească. Si cu un „S“ mare și frumos. Da, a fost frumos! A fost mai mult decît frumos. Pentru că indiferent de premii, festivalul n-a avut decît un singur și merituos câștigător: arta muzicii, MUZICA.

Și dacă ne gîndim că festivalul, a legat prietenii de neuitat, a preschimbât amatorismul în act de veridică cultură, atunci odată în plus, aducem omagiile noastre acestui gen de manifestare specific studențesc. Și dacă pe undeva mai păstrăm un regret în amintirea frumoaselor clipe petrecute cu toții împreună, să fim optimiști: peste un an sau doi ne vom regăsi cu același entuziasm mai sănătoși, mai ambițioși, mai prieteni.

Căci atunci cînd PRIETENIA devine simbolul MUZICII, TINETEȚEA e veșnic vie.

La revedere Festival, la revedere!

Reportaj realizat de:
HORIA-LUCIAN NEGRUȚIU
Fotoreporter
EMIL OLTEANU

ÎN EXCLUSIVITATE PENTRU SCALPELU

TIMIȘOARA - TRECUT, PREZENT, VIITOR

— Interviu cu tov. ing. arh. Radoslav Ioan Directorul DSAPC Timișoara —

De curînd orașul nostru a sărbătorit așa cum se cuvine unor vrednici gospodari cele 7 veacuri de existență atestat documentar și vivanț în cel mai normal mod.

Reporterul, a ținut să respecte și ei tradiția și, înarmat cu tot utilajul tehnic necesar, a pozat în moderna clădire a D.S.A.P.C.-ului din Timișoara. Aici, profitînd de gentila amabilitate a tov. director al instituției ing. Ioan Radoslav, s-a pornit un dialog extrem de interesant pe care îl numim cu un prozaism atît de profesional: interviu.

Mulțumind pe această cale tov. director ing. Ioan Radoslav pentru mulțimea și ineditul detaliilor relatate, cedez cuvîntul benzii de magnetofon — cea de a doua memorie a reporterului.

REP:

1. Care sînt, după opinia dvs. cele mai vechi clădiri din Timișoara?

1) Timișoara are o vechime ce se pierde în trecut îndepărtat. Documente certe ne vorbesc despre existența orașului încă de acum 700 de ani.

Datorită condițiilor istorice, din cetatea amintită în documentele sec. al XIII-lea precum și din cea construită în sec. al XIV-lea, nu a mai rămas nici o urmă. Sub stăpînirea turcească instaurată în 1552 au căzut în ruină toate clădirile vechi realizate anterior în arhitectura romanică sau gotică, aparînd construcții noi influențate de arhitectura orientală. După eliberarea orașului de sub ocupația turcească în anul 1718, noile construcții au avut o arhitectură inspirată de Viena și anume arhitectura barocului.

Din perioada ocupației turcești nu ne-au rămas astăzi decît urme ale unor ziduri și bolți, în arhitectura preromantică, aflate în interiorul Castelului Huniade, castel care după cum se știe a fost reconstruit la mijlocul secolului XIX într-o arhitectură medievală.

Din perioada ocupației turcești ne-au rămas casa din str. Oleg Coșevoi Nr. 2 denumită și „Casa turcească” și ruinele castelului „Pașa Brunen” din Calea Torontalului.

Acestea, deci, sînt cele mai vechi clădiri din Timișoara.

REP:

2. În dezvoltarea de-alungul anilor a orașului nostru s-au oglindit diferite tendințe arhitecturale. Ce ne puteți spune în acest sens?

2) Despre anumite tendințe de dezvoltare urbanistico-arhitecturală, putem să ne referim doar începînd cu sec. al XVIII-lea, după eliberarea orașului de sub turci.

Sub turci a existat o cetate cu o formă de poligon neregulat, iar în interiorul zidurilor o tramă neregulată de străzi.

În sec. al XVIII-lea se construiește o cetate nouă în sistem Vauban de formă stelară. În interiorul zidurilor apare o urbanistică nouă prin adoptarea unui sistem stradal rectangular. Cele două piețe istorice, a Unirii și a Liber-

tății au fost concepute în acea vreme. În afara zidurilor cetății se găseau unele cartiere din vatra cărora s-a dezvoltat cartierul „Fabric” de astăzi și „Mehala”. Din această perioadă ne-au rămas o serie de clădiri interesante, azi monumente de arhitectură, în stil baroc vienez ca: Biserica romano-catolică Dom, Catedrala sîrbească și vechea prefectură, toate în Piața Unirii.

Sec. al XIX-lea ne aduce o nouă etapă în dezvoltarea orașului prin cerința dezvoltării comerțului și a industriei. Vechile ziduri ale cetății se desființează, orașul urmînd a se dezvolta în afară pe teritoriile interzise pînă atunci: „Glacis și Esplanade”, teritorii rezervate pentru scopuri militare.

Dezvoltarea efectuîndu-se în jurul nucleului central format de cartierul din interiorul fostelor ziduri, astăzi denumit „Cetate”, s-a născut o formă radial — inelară.

Trasarea greșită a căii ferate Timișoara — Lugoj, foarte aproape de zona centrală, cit și rezervarea unor imense teritorii în nord pentru scopuri militare, a generat dezvoltarea unor cartiere de locuit mai mult la Sud de Bega. Secolul al XIX-lea este perioada de plină dezvoltare a cartierului „1 Mai” și „Fabric”, iar sec. al XX-lea al cartierului „Bălcescu”.

În timpul nostru se menține forma radial inelară însă, cu preocuparea de a se ocupa rațional toate teritoriile și de a se ajunge la o densitate uniformă. Vechile teritorii din nord, rezervate pentru scopuri militare trec treptat pentru alte folosințe în folosul dezvoltării orașului.

După completarea, în timpul nostru, a locurilor libere din zona centrală și cartierele vechi, s-a trecut masiv la construirea de mari ansambluri pe principiul unităților structurale complexe.

Apar astfel microraiioanele din zona Tipografilor, Circumvalațiunii (din jurul vechei artere „Circumvalație” ce înconjură cetatea), ansamblul Gării de Nord și microraioul în construcție din Calea Șagului.

Industria se dezvoltă în zone industriale situate sub formă de pene pe marginea orașului. Unele industrii nenocive au fost amplasate în oras. Se remarcă dezvoltarea zonei Fabric spre exterior pe calea Buziașului, a zonei U.M.T. din nord-est, precum și rezervarea unui mare teritoriu în sud-vest (Freidorf) pentru depozite și industrii.

Zonele verzi interioare situate ca un lanț în jurul canalului Bega se mențin, altele fiind în dezvoltare spre exterior în special zona de nord est unde se profită de existența unui spațiu împădurit.

REP:

3. Deunăzi am răsfoit o pliantă a ONT-ului. Am aflat cu interes că Timișoara e un oraș construit în stil baroc. E oare adevărat?

3) Barocul este de fapt o renaștere tîrzie, care decade într-un exces de decoratie. Spre deosebire

(continuare în pag. 19)

de arhitectura barocului italian, la Timișoara apare un baroc mai simplu, mai apropiat de clasicul renașterii, cu unele caracteristici originale.

Numai în perioada de reconstrucție a orașului după eliberarea de sub turci, apare arhitectura barocului vienez, care se continuă aproape tot timpul sec. al XVIII-lea. În sec. al XIX și începutul sec. XX apare o mare varietate de stiluri eclectice. Amintim de stilul secesion care predomină la sfârșitul sec. XIX, de stilul romantic, de unele reveniri curioase la neoclasic sau chiar neogotic și neoromantic.

Dacă barocul ne-a lăsat edificii interesante, azi monumente de arhitectură, cum ar fi: Catedrala Romano-Catolică (Dom), Biserica Sirbească, Vechea Prefectură și o serie de clădiri civile din cartierul Cetate nu putem afirma că Timișoara este un oraș al barocului, deoarece celelalte curente ale sec. al XIX și XX predomină.

REP:

4. Cum s-a reușit și se reușește îmbinarea vechilor stiluri arhitectonice cu stilul noilor edificii realizate în actualul concept constructiv?

4) Îmbinarea arhitecturii moderne contemporane cu vechile stiluri ale orașului se face, prin mai multe căi în funcție de condițiile din zona respectivă. O construcție modernă într-un ansamblu vechi poate să dea un efect estetic interesant, iar obiectul în cauză să fie ridicat ca valoare. La fel, un monument de factură veche, păstrat în mijlocul unui complex de clădiri moderne, apare ca o rară piesă de muzeu într-o vitrină modernă.

Legătura între arhitectura veche și nouă se poate realiza, în primul rând, prin respectarea în cadrul zonelor existente, a ideilor inițiale de sistematizare.

Astfel la Timișoara, esplanada centrală a fost completată cu blocuri amplasate în așa fel încât să se respecte ideea inițială de sistematizare. Pe străzi existente, unde există o anumită înălțime de cornișe, s-a respectat în general înălțimea care predomină, pentru a nu se crea o nouă discordanță. Pe alte străzi, unde a existat o densitate redusă și unde s-au introdus blocuri noi, s-a căutat și efectul de rupere a monotoniei prin realizarea unor blocuri turn, cum s-a reușit a se crea pe Bd. Tipografilor și în cartierul Circumvalațiunii.

Orașul Timișoara construit pe o vatră care a permis realizarea unor largi zone verzi în centru, este mobilat cu o serie de noi clădiri de locuințe, învățământ și social culturale care prin însuși felul cum sînt amplasate se leagă armonios de cartierele vechi. De exemplu zona universitară ce se leagă armonios de zonele plantate situate dealungul canalului Bega și cartierul Bălcescu.

Din punct de vedere arhitectural, stilul adoptat astăzi este un curent al epocii în care trăim, influențat de materialele și de tehnologiile de execuție contemporane și nu se poate reveni la vechi concepții, la fel cum și în trecut fiecare perioadă și-a avut stilul propriu.

5. Ce clădiri noi urmează a fi ridicate pentru uzul tineretului studios timișorean?

5) Pentru dezvoltarea învățămîntului superior sînt păstrate terenuri întinse, amplasate central, desfășurate în lungul noului bulevard Pirvan, între b-dul Mihai Viteazul și str. Pestalozzi. În această zonă, care se întinde înspre sud pînă la zona sportivă, se prevede construirea celor patru facultăți ale Institutului Politehnic, astăzi împrăștiate prin oraș, extinderea Universității cu facultățile existente și o facultate nouă de educație fizică. Tot pe acest teren vor fi construite

noile cămine studențești precum și dotările culturale și sportive aferente întregului centru universitar. Din această categorie amintesc: biblioteca universitară, casa de cultură a studenților cu un program foarte larg, săli de gimnastică, bazin de înot, terenuri pentru toate disciplinele sportive. Acest ansamblu de spații de învățămînt, de cazare, culturale și sportive va fi completat cu spații comerciale și de deservire a celor aproape 20.000 studenți prevăzuți pentru anul 1980.

REP:

6. Tovarășe director, vă invit să anticipați cum va arăta orașul nostru, să zicem, peste zece ani?

6) Dezvoltarea orașului nostru, în perspectiva următorilor 10 ani, se va face pe baza schiței de sistematizare, elaborată de Direcțiunea de Sistematizare, Arhitectură și Proiectarea Construcțiilor din Timișoara și aprobată de organele locale, schiță care a ținut seama în primul rînd de imperatiile industrializării țării noastre într-un ritm ridicat așa cum au arătat materialele congreselor IX și X al P.C.R.

Cele trei zone industriale existente, Est (UMT), Sud (Calea Buziașului) și Vest (Freidorf) au posibilități nelimitate de dezvoltare și pot primi întreprinderi noi din toate ramurile industriei.

În viitorul foarte apropiat 1970-75 se vor construi secții noi la UMT care vor dubla capacitatea actuală, mari unități chimice (Azur) și de construcții de mașini în zona Sud precum și depozite în zona vest.

Populația orașului va crește în următorii 10 ani cu cca. 60-70.000 locuitori depășind astfel cifra de 250.000 locuitori.

Pentru crearea spațiului locativ se vor construi mari cartiere de locuințe în zonele de nord (Circumvalațiunii și Calea Aradului) și în zonele de sud (după stadionul 1 Mai și Calea Șagului), pe lângă plombele posibile în spații libere amplasate mai central și necesare înfrumusețării orașului. Toate aceste cartiere noi de locuințe vor fi dotate, desigur, cu unități comerciale, de deservire și social culturale.

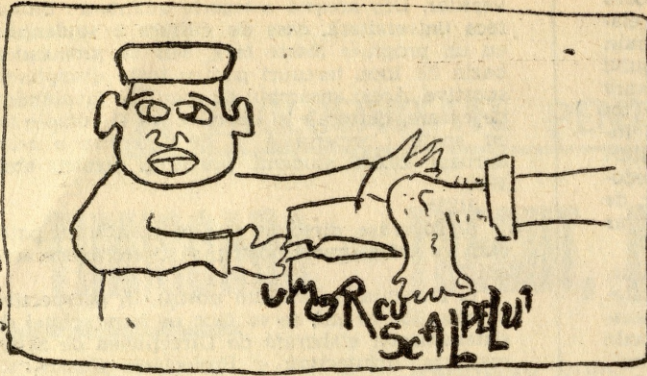
Tot în acești 10 ani noul centru civic va fi aproape complet realizat. Se va începe cu hotelul de 300 locuri, și cu un magazin universal modern, prevăzute a fi date în funcțiune în anul 1971. Urmează, probabil, apoi, Casa Cooperației, biblioteca municipală, sala de concerte, opera și unele clădiri administrative.

O frumoasă perspectivă de dezvoltare o va avea complexul de tratament balnear început pe malul Begheiului și pentru care, organele locale au hotărît rezervarea unei suprafețe corespunzătoare. În domeniul sănătății sînt prevăzute clădiri noi pentru spitale și policlinici.

Zona Universitară, descrisă mai înainte, va fi realizată aproape în întregime.

Lucrări importante vor fi cerute de creșterea numărului de automobile și de intensificarea circulației. Așa cum se știe, au fost începute și parțial realizate, numeroase modernizări de străzi (6 Martie, Pirvan, Leontin Sălăjan) și podul Michelangelo. Se va continua această acțiune cu b-dul Mihai Viteazul, Str. Pestalozzi, sistematizarea liniilor de tramvai, inelul periferic și alte artere principale de circulație. Va apare în curînd nevoia și posibilitatea de a realiza o seamă de intersecții denivelate precum și traversări subterane pentru pietoni. Spre sfârșitul perioadei se va trece, probabil, la construirea unor artere de circulație rapidă.

Interviu realizat de
HORIA—LUCIAN NEGROȚIU

Băiatul Cel Rău

Încă de la naștere băiatul acesta a avut o comportare care stârnea pe 10 ori pe zi indignarea vecinilor. Cu alte cuvinte zbiră cât îl ținea gura. „Și de zece ori, dom'le, de zece ori pe zi” Curată obrăznicie!

Mai târziu, la școală au început adevăratele probleme.

Într-o zi băiatul a spus — în timpul orei, rețineți vă rog o glumă colegului de bancă. Fiind văzut băiatul cel mai rău a fost pus la colț. Și cum toți se temeau că sancțiunea aceasta nu va fi destul de aspră, l-au ridicat pe băiat de la locul său — citiți de la colțul său — și l-au pus să stea drept.

Apoi, cu mare și înalt simț de răspundere l-au așternut pe jos, în față 40 de boabe de porumb hibrid și i-au indicat să se așeze cu genunchii pe aceste boabe, având însă grijă să nu strice materialul didactic, dată fiind situația că acele patruzeci de boabe erau consemnate în inventarul școlii.

Astfel a putut vedea o clasă întreagă un băiat rău pe boabe de porumb, aspect concret — care a generat vibratoriu o undă de inspirație în emisfera stângă a șefului clasei. (Trebuie spus, în paranteză, că tovarășul șef al clasei este în particular un mare pictor amator). Acesta a schițat cu rapiditate remarcabilă un tablou intitulat:

„Natură moartă cu boabe de porumb și băiat rău pe de-asupra”.

După acest incident, Băiatul rău ap' ca, de la școală nu înainte de a miza pe zidul clădirii câteva semne care au scandalizat în repetate rânduri pe tovarășa Directoare a școlii sus-amintite.

A doua zi băiatul a auzit într-una din pauze o discuție de neînțeles între tov. Dirigintă și tov. Director-adjunct.

La sfârșitul orei, Băiatul cel Rău a întrebato pe tov. Dirigintă aflând lămurit asupra sensului

discuției — ce au fost vorbele acelea pe care le auzise. La această întrebare nerușinată tov. Director s-a făcut roșie de furie — și a striga „Ce, tragi cu ureche?” Și a propus în consiliul profesoral tăierea urechilor Băiatului cel Rău.

Votându-se în unanimitate acest lucru s-a procedat la traducerea în practică a propunerii. În urma cărei traduceri Băiatul cel Rău a rămas fără urechi convins fiind pînă la urmă că urechile sînt cu totul nefolositoare unui băiat disciplinat. Dar cum chinionul sau piaza rea îl paște pe Băiatul cel Rău, acesta a răsuferit puțin. Despre ce e vorba?

Băiatul cel Rău a auzit într-o zi pe cînd ieșea de la școală câteva cuvinte rostite de tov. Administrator a susmenționatei școli pe cînd mașina acestuia încerenise — din motive tehnice — în fața porții.

Băiatul cel Rău a spus cuvintele acelea în clasă, s-a convocat consiliul profesoral și s-a hotărît în unanimitate + 2 abțineri tăierea limbii Băiatului cel Rău.

Așa că Băiatul cel Rău a rămas și fără limbă, organ cu totul inutil unui adevărat elev disciplinat.

Într-o zi tov. Director Adjunct a fost schimbat. În urma unei profunde analize s-a convocat din nou consiliul profesoral, s-a constatat că s-a comis „cum de nu ne-am dat seama — o eroare regretabilă și s-a hotărît pe loc să se dea Băiatului cel Rău organle tăiate.

Nestiind, însă, nimeni dintre cei prezenți tehnica plastiei și s-au adresat rugîndu-mă să-l ajut. Drept care eu mă adresez dvs. cu speranța că vom găsi tot prietru dv. un specialist în limbi și urechi tăiate.

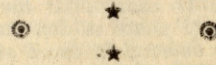
Nu de alta, dar sîntem ferm convinși că pe viitor aceste practici vor fi înlăturate.

PAUL BLACK

CARICATURI

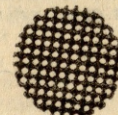
— M-am plictisit de... moarte!

— Să mai zică cineva că nu am cap frumos!

— Stați minunat colega? Mie cum îmi merge?

Scrisorile lui Filip Schematicul în problema

îmbunătățirilor muncii literare

După Curcubeu — scrieri satirice

— Bajor Andor E. P. L — 1964

Către, Homer ziarist Azad

Tubite prietene

Consider că atitudinea dv. manifestată în problemele administrative este condamnată. Probabil v-ați mutat undeva într-un oraș de provincie. Prin urmare, să nu vă mire că nu am fost în măsură să primesc lămuriri mai ample relativ la locul unde vă aflați. Din acest motiv expediez scrisoarea mea în unul din preținsele dv. orașe de naștere, la Arad.

În ceea ce privește fondul problemei, mi s-a adus la cunoștință că, în timpul primului război troian, dv. ați funcționat în calitate de corespondent de război și că materialele privitoare la acest subiect le-ați publicat într-un roaman-reportaj.

Am răsfoit volumul dv. de reportaje troiene și găsesc că prea căutați cu orice preț să fiți original și avangardist. Nu înțeleg de ce e nevoie ca un material ziaristic de altfel nu lipsit de interes să fie prelucrat în formă versificată? După părerea mea, opera dv. este exagerat de pretențioasă și cam prolixă. Ar fi mult mai nimerit dacă s-ar concentra totul în trei patru pagini. În felul acesta ați putea realiza efectul pe care nu l-ați putut atinge cu toate eforturile dv., de-a lungul mai multor sute de pagini.

În centrul operei nu trebuie să se dea bătălia anarhică dintre eroi, ci lupta împotriva superstițiilor. Aveți o excelentă ocazie de a face acest lucru în capitolul în care subofiterul Achile, oferă soldatului de rând Patrocle o sabie și îl îndeamnă să răspîndească știri alarmante, ca astfel, să-i ațite pe troieni și pe grecii unii imaltora.

Ar fi cazul să arăt aici că pretinsul zeu principal care figurează în lucrare este, de fapt, cumnatul unuia dintre conducători, și, prin această, clica militaristă din reportaj se împletește strins cu reacțiunea clericală. Soluția e la îndemână; e nevoie doar ca părțile combatante, dându-și seama de adevăratele intenții ale zeilor răspînditori de misticism, la un moment dat, să-și întindă mâna, și, cu puteri unite să închidă toate zeitățile, să zicem — dacă dv. țineți atât de mult, nu mă împotrivesc — în calul troian, căruia îi atribuiți o însemnătate exagerată. Ar trebui să scoateți în evidență în mod pregnant că Odiseu, care dispune de un cal de lemn atât de mare, este de fapt un chiabur (individ trăind din venituri ilicite), fapt care explică de altfel desfășurarea intrigii.

Dacă dv. ați prelucra articolul în acest sens, am putea vorbi, eventual, chiar despre publicare, deși nici atunci n-ar face parte din materialele deosebit de izbutite.

După părerea noastră, în dv. zace oarecare talent, dar aveți o mare lipsă, și anume, nu vedeți realitatea în mod suficient de colorat. Nu considerați ca o lipsă de modestie, ci doar ca un sfat binevoitor, recomandarea pe care v-o fac de a citi articolele mele, din care vă veți forma o idee despre bogăția realității inconjurătoare.

Cu salutări cordiale
Filip Schematicul
— critic —

P. S. Știm noi că tu ești o vulpe bătrînă care înțelege chestiile astea și sînt sigur că nu vei lua în nume de rău îndrumările tinărului tău prieten. Ser vos!

MIC DICȚIONAR MEDICAL

Literele C — E

CANULA = pardon, doamnă!
CARDIOGRAMA = arhiva sentimentală
CARUNCULI = (El) A fost cîndva hoț!
CATABOLISM — cimitir necesar
CATAR = răciși, fire-ai al dracului!
CATGUT = viață legată cu ață
CEFALEE = iar sesiune?
CELULA = o cărămidă pentru dl. Virchow!

„D“

DECOMPRESIUNE = Mi-a dat 5!
DECUBIT = Post sesiune...
DELIR = Ne-am calificat pentru Mexic!

„E“

ECHINISM = O bere pentru calul meu!
EGOFILIE = Dragul de mine!
EMFIZEM = Cinci săptămîni în balon.
ENCEFAL = ?
ENDOBAZA = Știi, vărul meu, se țarul...
ERITROCIT = Hoțul de oxigen.
ESOFAG = Stați-ar în gît!
ETILISM = Dă-i cu turburelu' pîn' la ziuă...
LUNUCODISM = Omletă soprană.

Pt. conformitate
Paul Cernat

SIC COGITO

de LUCIAN NEGRUȚIU

— Dacă cultura ar crește prin iarbă, atunci am spune Boului „Maestre“.

— Scurtimea mini-jupei = măsura inteligenței

— Sunorter = infarct de... talangă.

— Pivniță = josnicie zidărească.

— Turburel = Must în stare de... ebrietate.

— 2 + 2 + ... Hm, știm noi = 5.

— Muzică BEAT = la propriu și la figurat.

— Topor = Uneori numai coadă.

— Balenă = plătică obeză.

— Zebură = Cal în penitență.

— Misogin : Nu pot uita raiul!

— Chibrit = de doi bani lumină!

— Epilepsie = mușcă-ți limba!

— Frunză = Ah, Eva!

Varia*

CARUSEL

21.000 de manechine din plastic au fost comandate de un studiu cinematografic londonez pentru o scenă de masă pe un stadion. Manechinele sînt artistic deosebit de reușite și costă mai puțin decît figuranții...

Deja în anul 1200 î.e.n. indienii nord americani practica stomatologia. Acest lucru a fost stabilit de doi cercetători americani pe baza cercetărilor efectuate pe 2000 de crani din colecția Institutului Smithsonian. Ele provin dintr-o descoperire arheologică făcută în 1938 la St. Louis (Missouri). Urmele lucrărilor ce s-au efectuat pe dinții craniilor studiate dovedesc a fi executate de „specialiști“.

O originală noutate pentru „cavalerii“ vitezei automobilistice, a fost scoasă pe piață de o firmă americană. Ea constă într-un mic magnetofon cuplat automat la tahometrul mașinii. Dacă acul indicator depășește cifra de 140 km. pe oră, magnetofonul intră imediat în funcțiune întonind primele măsuri ale „Marșului funebru“ de Chopin. În marea majoritate a cazurilor experimentate, primele acorduri au fost suficiente.

În magazinele de mobile vestgermane au apărut în ultimul timp paturi speciale prevăzute cu curele de asigurare. Aceasta deoarece în 1963 în această țară 600 de oameni și-au găsit moartea căzînd din pat și suferind astfel accidente grave — fracturi de bază de craniu, leziuni ale coloanei vertebrale. Potrivit unei statistici făcute recent, aproape 70% din populația țării cade de una sau mai multe ori pe an din pat. Ca motiv principal au fost incriminate, consumul excesiv de alcool, romanele politiste citite pînă noaptea tîrziu și emisiunile de groază ale televiziunii.

COSTUL UNUI FILM

Suma totală care se cheltuiește pentru producerea unui film artistic de lung metraj se împarte în mai multe părți destinate:

— Actorilor	23 %
— Decoruri și mijloace tehnice	21,5 %
— Filmări exterioare	11,5 %
— Regia	7,5 %
— Costume și alte materiale	7,5 %
— Figurație	5,5 %
— Cheltuieli diverse	7,0 %
— Drepturi de autor-scenariu	5,0 %
— Deplasări	5,0 %
— Asigurări	2,5 %
— Muzica	2 %
— Producător	1 %
— Execuție, decoruri și costume	1 %

Feminine

O actriță spunîndu-și părerea despre moda feminină a anului:

„Pantalonii în care femeia arată ca un bărbat, și bluza, care să demonstreze că de fapt nu e!“

Într-un cotidian francez se făcea o reclamă asiduă unei cărți cu titlul: „Ce trebuie să știe o femeie în căsnicie“. Vânzarea mergea excelent pînă cînd editura a fost dată în judecată pentru înșelătorie. Se observase că de fapt era vorba de o banală carte de bucate.

UMOR

— „Popescule, de ce citești romane politiste în timpul stagiului?”

— „Imi pare rău, domnule doctor, dar la mine în salon e așa o agitație, încît nu se poate citi ceva mai serios!”

★

La teatru se fac repetiții pentru o nouă premieră. O tinăra actriță care trebuia să intruchipeze o soție părăsită, interpretează atît de prost rolul încît regizorul ajunge la exasperare:

— „Totul sună atît de fals!” — îi spuse acesta. „Pune-te în situația eroinei. Inchipuie-ți că te-a părăsit iubitul. Ce ai face?”

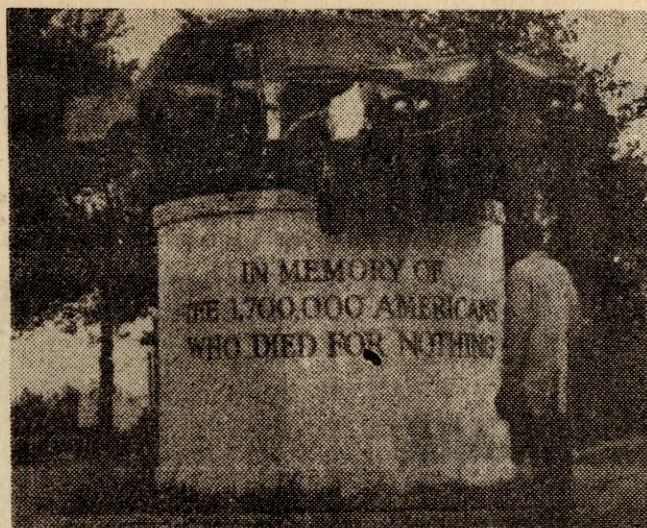
— „Mi-aș căuta altul!” — spuse aceasta cu seninătate.

★

Prietenul meu mi-a povestit că nevasta sa a plecat acum 10 zile și de atunci nu s-a mai întors.

„Și ce l-ai sfătuit să facă?”

— „Păi, să mai aștepte o săptămînă înainte de a sărbători evenimentul!”.

ÎN MEMORIA CELOR 1.700.000 DE AMERICANI CARE AU MURIT PENTRU NIMIC.

Iată un moment al monumentalei nebulii automobilistice. Un masacru căruia i-au căzut în S.U.A. 1.700.000 de victime din anul 1900 și pînă astăzi. Numărul total de vieți omenești sacrificate în toate războaiele de la 1775 încoace se ridică la 638.000. În acest an s-a calculat că fiecare a patra mașină va fi angajată într-un accident.

Acest lucru nu ar trebui să se întîmple, dar, protecția nu poate fi asigurată pînă cînd fiecare nu e conștient de ceea ce i se poate întîmpla. În cîteva clipe mașina se poate transforma într-un morman fumegînd de sticlă și oțel. Poate acei oameni cu flăcări de acetilenă vor trebui să elibereze din el corpurile inerte. Încercați să aveți aceste imagini în fața ochilor numai pentru cîteva clipe, cînd vă urcați la volanul unui automobil.

ASPIRAȚIE,
Criptografie : 7, 10, 8, 11

PENITENT

TELEVIZIUNE
Criptografie : 8, 2, 4, 4, 5

LHPS

LA CLUB
Criptografie : 8, 5, 2, 4, 9

SELEE OSL

PROVERBIALA
Criptografie : 7, 10, 8, 11

NIARBA

CORNEL VIRVESCU

Un nou episod în drama transplantării de organe

Recent, chirurgul Păride Stefanini, director secund al clinicii chirurgicale din Roma, împreună cu asistenții săi, au fost trađuși în fața legii pentru „utilizarea ilegală a unui cadavru.” În clinica condusă de Stefanini a fost adus de urgență tinărul Antimo Viotti care în scurt timp a și decedat, în urma unui accident de automobil. Celebrul chirurg a cerut și a primit autorizația părinților lui Viotti pentru a transplanta rinichii recentului cadavru, la doi tineri aflați în stare gravă și care din acel moment s-au ameliorat sensibil. Rezultatul intervenției a fost publicat și Stefanini a primit felicitări din toate părțile.

Dar autoritățile judiciare au deschis un proces împotriva chirurgului care a violat articolul 413 al codului penal italian. Acest articol prevede o pedeapsă maximă de 6 luni carceră pentru cel ce „face uz ilegal de un cadavru”. Ori cum Viotti a murit de moarte violentă, cadavrul său era la dispoziția organelor medico-legale pentru autopsie. Părinții care au dat aprobarea au fost și ei chemați în judecată. În orice caz, așa cum era de prevăzut, problemele științifice morale și deontologico-profesionale pe care le ridică transplantele de organ, li se adaugă și problemele juridice.

SPORT

UMANISMUL ȘI SPORTUL

Performanța, culmea spre care tinde fiecare sportiv, este rezultatul muncii de ani de zile a unui om.

Pentru a ajunge la ea, el trece prin mai multe grade, de formare de luptă prin care ne etalăm tot ce e mai bun în noi: inteligența, curajul, spiritul de sacrificiu, cinstea și în ultima instanță, umanismul.

Având un caracter social sportul, prin însăși esența lui, este uman. Este întrecerea celor dornici de autodepășire? Și azi în societatea noastră, cine nu e dornic de autodepășire. Și azi în societatea noastră, cine nu edornic de a fi la înălțime în toate aspectele vieții? Fiecare dintre noi tinde spre un țel și poate fi inclus în mod generalizat, în categoria de sportiv, indiferent dacă face muncă intelectuală sau fizică.

Totși am petrecut clipe plăcute de recreere la o întrecere sportivă, tocmai fiindcă aici ne vedem în toată complexitatea noastră, devenim mai încrezători în forțele noastre și continuăm mai cu elan munca.

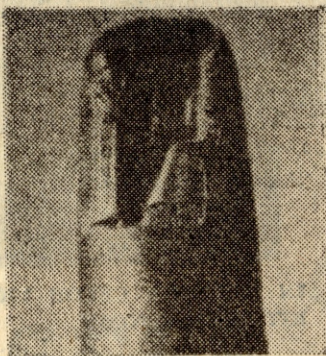
Trecând la sportul organizat, observăm că marile figuri sportive, sînt exemple de oameni sub toate aspectele. Pelé, regele fotbalului mondial, în momentul marcăii golului 1000, în loc să-și manifeste bucuria, s-a dus la portarul echipei adverse consolidându-l și luînd parte la durerea de moment a acestuia.

Tot Pelé, într-un meci, fiind grav accidentat și regulamentul nepermițînd schimbarea de jucători, a rămas în teren să joace rînit. La un moment dat, a primit o pasă de la un coechiper. Mîngea a sărit departe de el. Putea s-o ajungă cehul Maasopoust, dar în fața miilor de spectatori, acesta s-a oprit și l-a lăsat pe Pelé la minge. Brazilianul fiind a ajuns la balon, în loc să

Cunoașteți arta și istoria antichității

Intrebările de mai jos ating arta epocii primitive, arta egipteană și asiriană. Răspunsurile se

scriu în ordinea întrebărilor (se răspunde cu un singur cuvînt respectiv nume).

1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

1. Arheologul danez Lange, a vorbit prima dată despre „legea frontalității”. La care arta a fost predominată această lege?

2. La noi, primele manifestări artistice propriu-zise apar în neolitic. În cadrul cărei culturi?

3. A cui este coloana, de pe figura A? (a fost găsită la Susa) Se păstrează la Louvre.

4. Turnul Babel a fost construit în cinstea zeului Baal în anul 600 î.e.n. De cine? (Regele respectiv a construit și grădinile suspendate — pentru soția lui).

5. U d a fost găsit desenul de pe figura B? (Localitate din Spania, aparține artei epocii primitive).

6. Unde erau carierele egiptenilor în timpul construirii piramidei Keops?

7. În țara noastră în cadrul cărei culturi găsim urme din arta epocii bronzului? (aici s-au găsit așezări întărite cu șanț și val).

8. Ce regină reprezintă statuia de pe figura C.

9. Dacă citiți primele litere ale răspunsurilor corecte, aflați numele unui faraon, care pentru prima dată a poruncit artiștilor ruperea legăturii cu tradițiile vechi, astfel a dizolvat stagnarea artei egiptene.

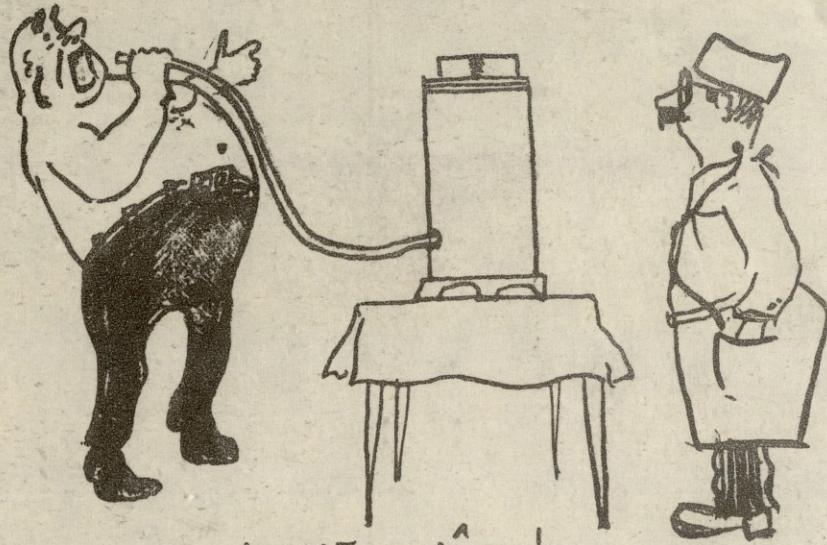
construiesc un atac al echipei sale, a degajat-o în afara terenului de joc, mulțumind în acest fel lui Masopoust. După primele clipe de nedumerire ale spectatorilor, a izbucnit un val de aplauze — salutînd gesturile profunde omenesti ale celor doi mari sportivi.

Iliuță Năstase, pe care l-am văzut la televizor, campion de tenis al României, care urcă treptele măiestrie sportive cu siguranță, a strîns mîna învinsului său cu aceeași demnitate ca și pe aceea a învingătorului. Este expresia bărbătească a respectului reciproc, a prieteniei.

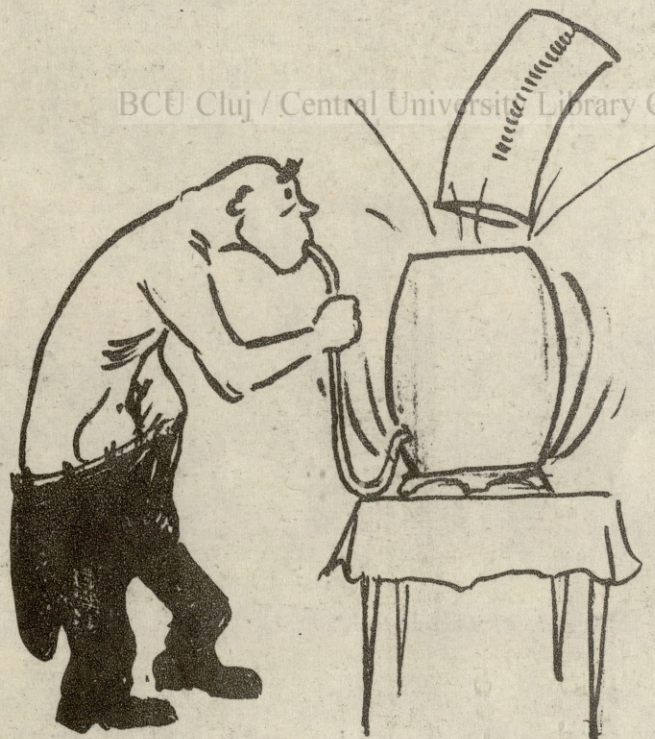
CONDUCĂTOARE Monoverb 2-8

CORNEL VIRVESCU

Inspira adânc !

sufără !

I. SUCIK

BCU Library Central University Library CUJ